

QOY ƏDALƏT ZƏFƏR ÇALSIN!

"SƏS" qəzeti mənim üçün ən əziz qəzətdir

İlham Əliyev

SƏS

Qəzet 1991-ci il yanvarın 11-dən çıxır

№ 072 (5544) 14 aprel 2018-ci il. "Əlinçə" Azərbaycan Xeyriyyə Cəmiyyətinin orqanı. Qiyməti 40 qəpik

Azərbaycan inamlı inkişafını davam etdirir

İlham Əliyev: "Azərbaycanın qarşısında heç bir iqtisadi və maliyyə çətinliyi yoxdur"

Səh → 2

Nəciblik və paklıq timsalı

→ 3

Birinci vitse-prezident Mehriban Əliyeva gənc ixtiraçılarla görüşüb

→ 4

Leyla Əliyeva 76 il əvvəl həlak olmuş azərbaycanlı döyüşçünün xatirəsini yad edib

→ 4

Cənab İlham Əliyevin seçkilərdə qələbəsi bütövlükdə Azərbaycan xalqının zəfəridir

→ 5

Fransız jurnalist: "Azərbaycan: Prezident seçkiləri ölkənin sabitliyini təsdiqləyir"

→ 4

ATƏT DTİHB missiyasının tərkibindəki ekspert qurumun saxtakarlığını ifşa etdi!

→ 7

→ 12

ATƏT DTİHB-nin qərəzli "rəyinə" xalq etirazı artır!

→ 8

ATƏT DTİHB - yenə qərəz, yenə böhtan, yenə ikili standartlar!

→ 16

Çempionlar Liqası və Avropa Liqasında yarıfinalın püşkü atılıb

14 aprel 2018-ci il

Azərbaycan inamlı inkişafını davam etdirir

İlham Əliyev: "Azərbaycanın qarşısında heç bir iqtisadi və maliyyə çətinliyi yoxdur"

"İQTİSADI GÜC VƏ ONDAN ƏLAVƏ BİZİM SİYASƏTİMİZ BÜTÜN BU REALLIQLARI YARADIR"

Möhtərəm Prezidentin rəhbərliyi ilə reallaşdırılan ümummilli inkişaf strategiyası hər bir sahənin paralel inkişafını ən yüksək səviyyədə təmin edib və bu, davam etməkdədir. Sosial siyasətin uğurla həyata keçirilməsinin məntiqi nəticəsi olaraq, vətəndaşların maddi rifah halı yaxşılaşdırılıb, sosial müdafiə və təminat sistemi gücləndirilib, sosial tələbatlar və ehtiyaclar yüksək səviyyədə ödənilib. Yeni iş yerlərinin açılması, yoxsulluğun minimuma endirilməsi insanların sosial rifahının göstəricisidir. Cari ilin birinci rübündə məaşlar və pensiyaların artırılması və digər sosialyönlü tədbirlərin həyata keçirilməsi məqsədi ilə əməli addımlar atılıb.

Cənab İlham Əliyev müşavirədə təkcə bu ilin birinci rübündə 34 min yeni iş yerinin yaradıldığını, onlardan 31 mininin daimi iş yeri olduğunu bildirib: "Artıq biz 1 milyon 500 min iş yerinin yaradılmasına yaxınlaşırıq. Əgər biz birinci rübün rəqəmlərini də əlavə etsək, 2004-cü ildən bu günə qədər Azərbaycanda təxminən 1 milyon 500 min yeni daimi iş yeri yaradılmışdır".

Ölkə başçısı İlham Əliyevin rəhbərliyi ilə həyata keçirilən uğurlu inkişaf strategiyası yeni-yeni nailiyyətlərin əldə olunmasına əminlik yaradır. Son 15 il ərzində reallaşan dövlət proqramları və aparılan islahatlar bunu deməyə əsas verir: "Verdiyimiz bütün vədlər yerinə yetirilir. Son 15 il ərzində bir dənə də yerinə yetirilməyən vəd olmamışdır". İqtisadi göstəricilərimizin bizi çox sevindiriyini diqqətə çatdıran ölkə başçısı inflyasiyanın birinci rübüdə cəmi 4 faiz olduğunu da qeyd edib: "Bu barədə də mən ilin əvvəlində öz fikirlərimi bildirmişdim və qeyd etmişdim ki, əminəm, inflyasiya aşağı səviyyədə olacaq və əhalinin gəlirləri inflyasiyanı qabaqlayacaq. Belə də oldu. Əhalinin gəlirləri təxminən 10 faiz artmışdır, inflyasiya isə cəmi 4 faiz. Bax, budur bizim birinci rübüdə əldə edilmiş əsas sosial-iqtisadi göstəricilərimiz. Hesab edirəm ki, hər bir ölkə bu göstəricilərlə fəxr edə bilər, o cümlədən, biz. Bu, onu göstərir ki, biz düzgün yoldayıq. Azərbaycanın qarşısında heç bir iqtisadi və maliyyə çətinliyi yoxdur... İqtisadi güc və ondan əlavə, bizim siyasətimiz bütün bu reallıqları yaradır".

Müstəqil Azərbaycan bu gün inkişafının ən yüksək mərhələsini yaşayır, vətəndaşlarının təhlükəsizliyinin, yüksək rifah halının təmin olunması istiqamətində qətiyyətli addımlar atılır. Ulu Öndər Heydər Əliyev tərəfindən əsası qoyulmuş davamlı inkişaf strategiyası Azərbaycan Prezidenti İlham Əliyevin rəhbərliyi ilə müvəffəqiyyətlə davam etdirilir. Müstəqil dövlətimizin sürətli və ardıcıl inkişafına təkan verən amillər Azərbaycanın beynəlxalq aləmdə iqtisadi və siyasi mövqeyinin daha da möhkəmləndirməsinə, beynəlxalq qurumların hesabatlarında islahatçı ölkə kimi yer tutmasına səbəb olub.

Dünyanın nüfuzlu təşkilatlarının Azərbaycanın mövqeyini dəstəkləyən qərar və qətnamələr qəbul etməsi ölkəmizin seçdiyi yolun düzgün olduğunu təsdiqləyir. Prezident İlham Əliyevin rəhbərliyi ilə reallaşdırılan ümummilli inkişaf strategiyası hər bir sahənin paralel inkişafını ən yüksək səviyyədə təmin edib və bu, davam etməkdədir. Dünyada qanlı münaqişələr, müharibələr baş verdiyi və ictimai-siyasi sabitlik pozulduğu halda, Azərbaycan dinamik inkişafda olan ölkə kimi nüfuz sahibidir. Bu, son 15 il ərzində nail olduğumuz nailiyyətlərin məntiqi nəticəsidir. Azərbaycanın dinamik inkişafı ölkəmizin daha böyük uğurlar qazanacağından xəbər verir. Aprelin 9-da Azərbaycan Respublikasının Prezidenti İlham Əliyevin Sədrliyi ilə Nazirlər Kabinetinin 2018-ci ilin birinci rübünün sosial-iqtisadi inkişafının yekunlarına və qarşıda duran vəzifələrə həsr olunmuş iclasında ölkə başçısı əminliyini ifadə edir ki, 2018-ci il də ölkəmiz üçün uğurlu il olacaq və birinci rübün yekunları bu fikri təsdiqləyir: "Azərbaycan bu müddət ərzində uğurla inkişaf etmişdir, qarşımızda duran bütün vəzifələr artıqlaması ilə yerinə yetirilir, ölkəmiz güclənir, hərtərəfli inkişaf edir. Əminəm, biz bu müsbət dinamikanı ilin sonuna qədər saxlayacağıq,

bunu daha da artıracağıq ki, ölkəmiz 2018-ci ili də uğurla başa vursun".

Bu gün tam cəsarətlə demək olar ki, ölkəmizdə aparılan müstəqil dövlət quruculuğu prosesində iqtisadi islahatların və inkişafın Azərbaycan modeli yaranıb. Bu model əsasında uğurla həyata keçirilən və yeni çalılarla zənginləşdirilən sosial-iqtisadi siyasətin nəticələri Azərbaycanın həm də beynəlxalq imicinin və dövlət müstəqilliyinin daha da möhkəmləndirilməsinə gətirib çıxarıb. Prezident İlham Əliyevin uzaqgörən və pragmatik xarici siyasət strategiyasının qanunauyğun nəticəsi kimi, Azərbaycan beynəlxalq münasibətlər sisteminin nüfuz və güc dairəsində sürətlə irəliləməkdədir. Cənab Prezident müşavirədə ölkəmizdə keçirilən beynəlxalq tədbirlərin dost ölkələrlə ikitərəfli münasibətlərinin inkişafı üçün önəmli rol oynadığını vurğulayıb. Ölkəmizdə keçirilən mötəbər tədbirlər, beynəlxalq nüfuzumuzun göstəricisi olaraq, Azərbaycanı dünyaya müasir və inkişafda olan ölkə kimi də təqdim edir. Cənab Prezident bu tədbirlər arasında VI Bakı Qlobal Forumunu, xüsusilə qeyd edib. Belə ki, bu forum qısa müddət ərzində, dünya miqyasında böyük hörmət qazanmış bir beynəlxalq platformadır və qısa zaman kə-

siyində layiqli yer qazanıb: "Dünya liderlərinin foruma göndərdikləri məktublar, əlbəttə, göstərir ki, bu forum, doğrudan da, böyük beynəlxalq tədbirdir". Cənab Prezident bu və ya digər beynəlxalq tədbirlər çərçivəsində və eyni zamanda, Azərbaycana edilən səfərlər, ikitərəfli formatda aparılan danışıqlar nəticəsində, ölkəmizin beynəlxalq mövqelərinin daha da möhkəmləndiyini bildirib.

"QEYRİ-NEFT SƏNAYEMİZ 10 FAİZ ARTIB VƏ HESAB EDİRƏM Kİ, BU, REKORD GÖSTƏRİCİ SAYILA BİLƏR"

Həqiqətən də, Azərbaycan bütün istiqamətlər üzrə böyük uğurlara imza atıb. Bütün dünyada böyük hörmətə və nüfuza malik olan Azərbaycan prinsipial və ədalətli mövqeyi ilə seçilir. Bu gün Möhtərəm Prezidentimiz İlham Əliyevin rəhbərliyi altında respublikamızda siyasi, iqtisadi və sosial islahatlar uğurla həyata keçirilir, ölkə iqtisadiyyatı inkişaf etdirilir və əhalinin sosial müdafiəsinin gücləndirilməsi üçün təsirli tədbirlər görülür. Təkcə bu ilin birinci rübündə Azərbaycan iqtisadiyyatı 2,3 faiz artıb. Cənab İlham Əliyev bunun çox gözəl və dünya miqyasında möv-

cud olan artımdan daha yüksək göstərici olduğunu bildirib: "Qeyri-neft sektorumuz isə təxminən 3 faiz artmışdır. Bu da, iqtisadiyyatımızın şaxələndirilməsi istiqamətində aparılan siyasətin nəticəsidir".

Birinci rübüdə sənaye istehsalına gəlincə isə 2 faiz, qeyri-neft sənayesi isə təxminən 10 faiz artıb. Mövcud göstərici ölkəmizdə son illər ərzində aparılan sənayeləşmə siyasətinin məntiqi nəticəsidir. "Qeyri-neft sənayemiz 10 faiz artıb və hesab edirəm ki, bu, rekord göstərici sayıla bilər. Kənd təsərrüfatı 4,2 faiz artıb. Bu artımın tərkibində biz daha çox bitkiçiliyin artımını görürük, 0,50 faizdən çox artmışdır. Bu da son illər ərzində ənənəvi və digər texniki məhsulların yetişdirilməsi ilə bağlıdır", - deyən Prezident İlham Əliyev bu dinamikanın çox müsbət göstərici olduğunu diqqətə çatırıb. Sənayemizin inkişafının təzahürü olan Neftçala Sənaye Məhəlləsində avtomobil zavodunun açılışını da vurğulamalıyıq. "Neftçala Sənaye Məhəlləsinin açılışı keçən il mənim iştirakımla qeyd edildi və bu il ildə 10 min avtomobil istehsal edəcək zavodun açılışı olmuşdur", - deyən Prezident bu zavodda 300-dən çox insanın işlə təmin ediləcəyini diqqətə çatdırıb.

Nəzakət ƏLƏDDİNQIZI

Nəciblik və paklıq timsalı

Elm aləmində nadir istedadlı elə şəxsiyyətlər var ki, onların elmə gətirdikləri yenilik və çəkdikləri zəhmətin tam həcmi, zaman və elmi təfəkkür inkişaf edib zənginləşdikcə, aydın dərk edilir. Azərbaycan qadını kimi xeyirxahlıq, ziyalılıq, analıq simvoluna çevrilən akademik Zərifə xanım Əliyevanın həyat yolu, fəaliyyəti kimi. Alimləri sabaha inamla, gələcəyə ümidlə yaşamağa ruhlandırın mənəviyyətcə pak və nəcib insan, görkəmli şəxsiyyət olan Zərifə xanımın müqəddəs xatirəsi, ülvə insani kefiyyətləri, elmi fəaliyyəti, varlığı nur olan təkrarsız bir insan olaraq xatırlanır.

Təsadüfi deyildir ki, Onun seçdiyi sənət də, mənalı ömür yolundakı yorulmaz fəaliyyət də insanlara nur bəxş etmək olub. Bacarıqlı alimin möcüzəli əllərindən süzülən işıq bu gün də şəfa verdiyi insanların gözlərindədir. Kainat qədr geniş qəlbindən və zəkasından çağlayan ilahi nuru Onu tanıyanların mənəvi dünyasına daim nur saçır.

Zərifə xanım zaman-zaman öyrəniləcək və tədqiq olunacaq məktəbdir. Beynəlxalq aləmdə cəm olunaraq, bir araya gələn alimlərin müzakirə obyektinə çevrilən elmi nailiyyətləri Azərbaycanın səhiyyəsinin dünyaya nüfuz etməsinə gətirib çıxardı. Azərbaycan və Rusiya alimləri arasında əməkdaşlığın təməlini qoyan, oftalmologiya üzrə milli kadrların hazırlanmasında böyük rol oynayan və bütövlükdə, elmin bu sahəsinin inkişafına qiymətli töhfələr verən Zərifə xanım Əliyevanın həyat fəlsəfəsi çoxcəhətli və zəngindir. Gələcək taleyini tibb elminə həsr etməyi qarşısına məqsəd qoyan Zərifə xanım 1942-ci ildə orta məktəbi bitirdikdən sonra Azərbaycan Dövlət Tibb İnstitutunun müalicə-profilaktika fakültəsinə daxil olur və institutu əla qiymətlərlə bitirir. Azərbaycanda gözü zədələyən və ağır nəticəyə, hətta tam korluğa səbəb olan traxoma infeksiyalarının geniş yayıldığı zamanda, ona qarşı təsirli müalicə üsulları yox idi. Belə bir dövrdə Zərifə xanım traxoma xəstəliyinə qarşı aparılan müalicəvi və profilaktik tədbirlərin təşkilində və keçirilməsində fəal iştirak edir, konkret müalicə təcrübəsindən başqa, Azərbaycanda traxoma xəstəliyinin daha geniş yayıldığı rayonlara gedir, həkim-oftalmoloqlara məruzələr oxuyur, əhali arasında çoxlu söhbətlər aparırdı. Azərbaycanda traxomanın kökünü kəsilməsini qarşısına məqsəd qoyan Zərifə xanım bu problemin nə qədər çətin və mürəkkəb olduğunu çox yaxşı bilirdi. Lakin işin çətinliyinə və məsuliyyətinə baxmayaraq, o, tezliklə böyük uğurlar əldə edir. Zərifə Əliyevanın bu istiqamətdə apardığı tədqiqatlar 1960-cı ildə uğurla müdafiə etdiyi "Traxomanın digər terapiya üsulları ilə birlikdə sintomisinlə müalicəsi" mövzusunda namizədlik dissertasiyanın əsasını təşkil edir.

Traxoma xəstəliyinin müayinəsi və müalicəsi işləri ilə yanaşı, Zərifə xanım oftalmologiya elminin bir sıra aktual məsələlərinə də böyük əhəmiyyət verirdi.

1968-ci ildən başlayaraq, Zərifə Əliyeva məqsədyönlü şəkildə görmə orqanının patologiyası ilə məşğul olmağa başladı. Eyni zamanda, O, bir sıra məsələlərə, o cümlədən, yod-sənaye müəssisələrində, neft-kimya sənayesində çalışan şəxslərin görmə orqanlarına təsir edən amillərə əsas diqqət yetirmişdir. Zərifə xanım bu problem üzərində iş apararkən, çox vaxt, bilavasitə sənaye müəssisələrində olmuş, zərərli peşə sahələrində çalışan şəxsləri oftalmoloji müayinədən keçirmişdir. Genişmiqyaslı klinik və təcrübəli tədqiqatlar nəticəsində alim zəhərli maddələrin görmə orqanına təsirinin əsas qanunauyğunluğunu aşkara çıxara bilmişdir.

Çoxillik müşahidələrin, klinik tədqiqatların və eksperimentlərin nəticələri Zərifə xanım Əliyevanın doktorluq dissertasiyasının əsasını təşkil etmişdir. Zərifə xanım "Azərbaycanın bir sıra kimya müəssisələri işçilərinin görmə orqanının vəziyyəti" mövzusunda yazdığı dissertasiya işini dünyanın ən nüfuzlu oftalmologiya mərkəzlərindən birində, H.Helmqolts adına Moskva Elmi-Tədqiqat Göz Xəstəlikləri İnstitutunda müdafiə etmişdir. Onun dissertasiya işi alim-oftalmoloqların yüksək qiymətini almış, oftalmologiya sahəsində ilk işlərdən biri olmuşdur. 1977-ci ildə Zərifə Əliyevaya tibb elmləri doktoru elmi dərəcəsi verilmişdir.

Elmi tədqiqatların nəticəsi olaraq, Zərifə Əliyeva bir neçə monoqrafiya, o cümlədən, "Şin istehsalında gözün peşə patologiyası", "Yod sənayesində gözün peşə xəstəliyinin profilaktikası" monoqrafiyalarını çap etdirməyə nail oldu. "Xroniki yod intoksikasiyasında oftalmologiya" mövzusunda yazdığı növbəti monoqrafiya 1981-ci ildə işıq üzə gördü. Elə həmin il oftalmologiya sahəsinə verdiyi böyük töhfəyə - görmə orqanının peşə patologiyası sahəsində apardığı elmi-tədqiqatları görə professor Zərifə Əliyeva oftalmologiya aləmində ən yüksək mükafata - SSRİ Tibb Elmləri Akademiyasının akademik M.İ.Averbax adına mükafatına layiq görüldü. Qeyd olunmalıdır ki, professor Zərifə Əliyeva həmin mükafata layiq görülən ilk qadın idi.

Zərifə Əliyeva 1983-cü ildə Azərbaycan Dövlət Həkimləri Təkmilləşdirmə İnstitutunun oftalmologiya kafedrasına müdir seçildikdən sonra onun fəaliyyəti daha da genişləndi. Onun daktriologiyadan bəhs edən - "Göz sulanmasının fiziologiyası", "Göz sulanmasının müasir cərrahiyyə üsulları ilə müalicəsi" monoqrafiyaları təkçə oftalmoloqların yox, həm də fizioloqların diqqətini cəlb edir. Zərifə xanım xəstəliyin diaqnostikasının yeni istiqamətdə inkişafını ilk dəfə tədqiq edən alimlərdəndir və bu mövzuya bir sıra elmi məqalələr həsr etmişdir. O, "İridodiaqnosti-

kanın əsasları" kimi nadir elmi əsərin müəlliflərindən biridir. Zərifə xanım milli oftalmologiyamızın inkişafı üçün çox işlər görmüşdür, Onun arzularından biri də yeni oftalmoloji kompleksin yaradılması olmuşdur. Onun təşəbbüsündən sonra Ümummilli Lider Heydər Əliyevin Sərəncamı ilə həmin kompleksin tikintisinə başlanılmış və istəyi müasir dövrümüzə gətirilmişdir.

Böyük xidmətlərinə, çoxillik elmi-tədqiqat işlərinə görə, 1983-cü ildə Azərbaycan Respublikası Elmlər Akademiyasının akademik seçilən Zərifə xanım ömrü boyu böyük ictimai iş aparmış, keçmiş SSRİ-nin Sülhü Müdafiə Komitəsinin üzvü, Azərbaycan Sülhü Müdafiə Komitəsi sədrinin müavini, "Bilik" Cəmiyyəti İdarə Heyətinin üzvü və keçmiş İttifaqın Oftalmoloqları Elmi Cəmiyyəti İdarə Heyətinin üzvü olmuşdur. O, həm də "Oftalmologiya xəbərləri" jurnalının redaksiya heyətinin üzvü idi. Elmi və ictimai fəaliyyəti diqqətdən kənar qalmamış və dünya oftalmologiya elminin tanınmış simaları Onun haqqında tarixi sözlər demişlər. Azərbaycan Elmi-Tədqiqat Oftalmologiya İnstitutunun direktoru, professor Nazim Əfəndiyevin, Rusiya Tibb Elmləri Akademiyasının həqiqi üzvü, əməkdar elm xadimi, dövlət mükafatı laureatı A.Nesterovun, tibb elmləri doktoru, professor Z.Skripinçenkunun, Sankt-Peterburq Gijyena İnstitutunun göz xəstəlikləri kafedrasının müdiri, professor A.N.Dobromislovun və başqalarının yazılarında alimin şərəfli və zəngin elmi fəaliyyətinin nailiyyətlərindən danışılır. Zərifə Əliyevanın zəngin pedaqoji, elmi və ictimai təcrübəsi "Oftalmologiya aktual məsələləri" monoqrafiyasında (professor N.B.Şulpina və L.F.Moşetova ilə birlikdə) öz əksini tapıb.

Moskva Oftalmoloji Məktəbi Zərifə xanımı oftalmologiya mirvarisi, professor A.Brovkina Onu nəciblik və mənəvi paklıq timsalı adlandırmışdır. Rusiya Tibb Elmləri Akademiyasının həqiqi üzvü M.M.Krasnov isə yazırdı: "Zərifə xanım Əliyeva haqqında xatirələrimi bir sözlə ifadə etməli olsaydım, deyərdim: O, həm xeyirxah idi, həm ağıllı idi, həm də qüdrətli idi!"

Bəli, Zərifə xanım Əliyevanın zəngin elmi irsi, oftalmologiya müxtəlif sahələri üzrə apardığı tədqiqatlar, qazandığı nailiyyətlər, yaratdığı fundamental əsərlər Azərbaycan tibb elminin parlaq səhifəsidir. Zərifə xanım Əliyeva tibb elminə və praktikasına, yüksək ixtisaslı tibbi kadrların hazırlanmasına da əvəzsiz töhfələr vermişdir. Onun çoxcəhətli elmi fəaliyyətinin nəticələri 130 əsərdə, o cümlədən, 5 monoqrafiyada, həkimlər üçün bir sıra dərs vəsaitlərində, sənayenin müxtəlif sahələrində göz zədələrinin profilaktikasına dair metodik tövsiyələrdə öz əksini tapmışdır.

Zərifə Əliyeva həkimlik etikası ilə bir nümunə idi. Zərifə xanım öz həmkarlarına da həmişə tövsiyə edirdi ki, insana tibbi yardım göstərmək, sağlamlığı uğrunda mübarizə aparmaq onu özünə qaytaran əsl humanist xidmətdir. Bu, Zərifə xanımın təbabət fəlsəfəsinin başlıca qayəsi olub. Həkimin başlıca peşəsi müalicə kursunu müəyyənləşdirməklə yanaşı, xəstəyə insani dəyərlər prizmasından yanaşmaq, onun şəxsiyyətinə dərin ehtiram göstərməkdir ki, bu da Zərifə xanım Əliyevada özünü açıq-aydın büruzə verirdi.

Müasirləri Onun haqqında söz açarkən, nəcib bir Azərbaycan qadını olduğunu vurğulayırlar. Zərifə xanım işinin gərginliyinə baxmayaraq, həmişə bir qadın kimi

mülayimliyi ilə, həssaslığı, insanlara mehriban və qayğı ilə yanaşması ilə seçilib. Özünün insani təravəti, səmimiyyəti, başqalarının kədərinə yanması və köməyinə çatması, ən ağır anlarda insana dayaq durması məxsusi dəyərləri sırasında hallanır. Bəli, bu keyfiyyətləri, peşəkarlığı, ictimai fəallığı ilə Zərifə xanım Əliyeva yüksəkdə dayanır və zaman-zaman xatırlanaraq, fəaliyyətinə nəzər yetirilir. Bu həyat yoluna nəzər saldıqda, bitib-tükənməyən arzulara doğru yol açan ömrün gözəlliyi diqqəti cəlb edir. Bir ana ömrü, bir tədqiqatçı ömrü, bir həkim ömrü, bir alim ömrü və ömürlərə sığmayan bənzərsiz şəxsiyyət ömrü. Bu keyfiyyətlər və dəyərlər, məhz şəxsiyyət olaraq ziyalının ömrünə işıq saçmışdır. Zərifə xanım incə və zərif duyğuların vəhdətində Azərbaycan xanımına məxsus olan əlvan çalarlı ömrünü yazılı salnamələrdə əks etdirdi. Görkəmli dövlət və elm xadimi, bütün bilik və bacarığını xalqa xidmətə sərf etmiş Əziz Əliyevin ailəsində dünyaya göz açan Zərifə xanım valideynlərinə layiqli bir övlad, məşhur alim, tanınmış həkim, istedadlı insan, sədaqətli ömür yoldaşı və qayğıkeş ana idi. Zərifə xanım Əliyeva, Ümummilli Lider, müstəqil Azərbaycan dövlətinin Memarı və Qurucusu, bütün mənalı ömrünü Vətəninin və xalqının tərəqqisinə həsr etmiş Dahi Şəxsiyyət Heydər Əliyevin vəfali ömür-gün yoldaşı və etibarlı silahdaşı olmuşdur.

Zərifə xanım Əliyevanın fəxri adları, elmi titulları, mükafatları olduqca çoxdur. Bu adların hər biri qürur və iftixar mənbəyidir. Lakin bu adlar sırasında ən şərəfliyi ana adıdır. Qeyri-adi bir ana olan Zərifə xanımın övladlarına münasibəti də xüsusi olub. Övladlarını Ulu Tanrı tərəfindən bəxş olunan nur payı tək qəbul edib. Zərifə xanım Əliyeva cəmiyyət üçün böyük dəyərlərə malik övladlar tərbiyə etmişdir. Bu, Onun fədakar ana olmasından irəli gəlirdi. O, nə edirdisə, böyük sevgi ilə edirdi.

Zərifə xanım qayğıkeş ana, gözəl, vəfali ömür-gün yoldaşı olaraq iki övlad böyüdü - atasına layiq, qəlblərində daim Azərbaycan sevgisi yaşadan, vətənimizin qüruru sayılan övladlar kimi. Zərifə xanım ən yüksək mənəvi hazırlığa malik bir xanım və ana idi. Göründüyü kimi, Zərifə xanımın bir qadın olaraq ətrafında nə qədər məsuliyyət cəmləşib: ana, həyat yoldaşı, övlad, Vətən keşişində duran elmi-zəkali ziyalı. Elm, ədalət, səxavət, səbr, həya və ismət kimi keyfiyyətlər Onun həyat simvoluna çevirildi. Bu dəyərlər içərisində güclü və fədakar oldu. Azərbaycan tarixinə məxsusi dəyərləri ilə iz saldı. Yaşanılan ömür yolunun sərlövhələri Onu zamanımızın seçilən xanımı etməklə yanaşı, gələcək nəsillər üçün örnək olacaq bir simaya çevirdi. Zərifə xanım Əliyevanın həyat fəlsəfəsi hər kəsə bəlli bir nümunəvi yoldur.

14 aprel 2018-ci il

Birinci vitse-prezident Mehriban Əliyeva gənc ixtiraçılarla görüşüb

AZƏRTAC xəbər verir ki, görüşdə 15 yaşlı ixtiraçılar öz layihələri və gələcək planları barədə geniş məlumat verdilər. Qeyd edildi ki, Reynerci yağış sularını elektrik enerjisinə çevirən qurğudur. Onların icad etdikləri bu qurğu gələcəkdə alternativ enerji mənbələrinin inkişafında geniş imkanlar açmağa bilər.

Xatırladaq ki, "İstək" Liseyinin 9-cu sinif şagirdləri Reyhan və Zəhra tərəfindən birgə ixtira edilmiş Reynerci qurğusu "Qlobal Sahibkarlıq Sammiti 2017"də geniş marağa səbəb olub, ABŞ Prezidentinin müşaviri İvanka Tramp tərəfindən xüsusi qeyd edilib.

Birinci vitse-prezident Mehriban Əliyeva bildirdi ki, Azərbaycanda bu cür gənc istedadların olması onu hədsiz dərəcədə ruhlandırır və sevindirir. O, ölkəmizdə bu cür gənc nəslin formalaşması ilə fəxr etdiyini vurğulayaraq, dövlət tərəfindən onların layihəsinə lazımı dəstə-

Azərbaycan Respublikasının Birinci vitse-prezidenti Mehriban Əliyeva gənc azərbaycanlı ixtiraçılar -

dünyada şöhrət qazanmış Reynerci (Rainergy) startapının təsisçiləri Reyhan Camalova və Zəhra Qasımzadə ilə görüşüb.

yənin göstəriləcəyini, ümumiyyətlə, gənc istedadlara və kiçik startaplara daim diqqət yetiriləcəyini qeyd etdi.

Leyla Əliyeva 76 il əvvəl həlak olmuş azərbaycanlı döyüşçünün xatirəsini yad edib

Heydər Əliyev Fondunun vitse-prezidenti Leyla Əliyeva Böyük Vətən müharibəsi zamanı həlak olmuş azərbaycanlı döyüşçü İbrahim Vəliquliyevin qohumu ilə görüşüb. Fondan AZƏRTAC-a bildirdilər ki, görüş zamanı Leyla Əliyeva 1942-ci ilin payızında Leninqrad (Sankt-Peterburq) şəhəri yaxınlığında itkin düşmüş həmvətənimizin əşyalarını onun yaxın qohumu - qardaşı oğlu Abay Abbasova təqdim edib.

Qeyd edək ki, İbrahim Abbas oğlu Vəliquliyevin cəsədinin qalıqları Rusiyanın "Dobrovolets Politex" axtarış qrupu tərəfindən Neva çayı yaxınlığında tapılıb. Əslən Şamaxı rayonunun Dağkolanı kəndindən olan igid həmvətənimizin cəsədinin qalıqları Sankt-Peterburq yaxınlığında yerləşən

"Nevskiy Pyataçok" memorialında dəfn edilib. Onun üzərində tapılan medal və sənədlər Azərbaycanın Sankt-Peterburqdakı baş konsulluğuna təqdim olunub. Tapılan əşyalar Heydər Əliyev Fondunun vitse-prezidenti Leyla Əliyevanın təşəbbüsü ilə mərhumun Azərbaycandakı qohumuna təqdim edilməsi üçün ölkəmizə gətirilib.

Söhbət zamanı Leyla Əliyeva Böyük Vətən müharibəsi zamanı həyatlarını qurban vermiş azərbaycanlıların xatirəsinin qəlbimizdə əbədi yaşayacağını bildirib. O, həmin müharibədə 300 min övladı həlak olmuş Azərbaycan xalqının faşizm üzərində Qələbəyə böyük töhfə verdiyini vurğulayaraq, bütün şəhidlərimizin qəhrəmanlığı qarşısında baş əydiyini bildirib.

Fransız jurnalist: "Azərbaycan: Prezident seçkiləri ölkənin sabitliyini təsdiqləyir"

Aprəlin 11-də Azərbaycanda keçirilən prezident seçkilərini müşahidə edən fransız jurnalist Yanik Ürryenin <http://www.hebdo-bourse-plus.com> portalında "Azərbaycan: Prezident seçkiləri ölkənin sabitliyini təsdiqləyir" sərəlövhəli məqaləsi dərc olunub.

AZƏRTAC xəbər verir ki, prezident seçkilərinin qanun çərçivəsində, demokratik şəraitdə keçirildiyini vurğulayan jur-

nalist Y.Ürryen seçkilərin ölkənin həyatında mühüm hadisə olduğunu, onun siyasi vəziyyətini daha yaxşı anlamağa imkan yaratdığını bildirib. O, seçki məntəqələrində səsvermə üçün uzun növbələrin olduğunu müşahidə etdiyini diqqətə çatdırıb. Jurnalist ölkəmiz haqqında ətraflı məlumat verərək, Azərbaycanın bütün sahələrdə qazandığı uğurların diqqəti cəlb etdi-

yini, əhalinin 93 faizinin müsəlman olmasına baxmayaraq, onun dünyəvi dövlət olduğunu, qadın hüquqlarına riayət edildiyini, müxtəlif dinlərin nümayəndələrinin tam harmoniya şəraitində yaşadığını vurğulayıb.

Ölkəmizdəki multikultural mühitə toxunan Y.Ürryen yazır ki, Azərbaycan Prezidenti İlham Əliyev xristianları Pasma bayramı münasibətilə təbrik edərək onların öz etnik-dini xüsusiyyətlərini və adət-ənənələrini qoruyub yaşatmaqla, ictimai-siyasi həyatın bütün sahələrində fəal iştirak etdiklərini, respublikamızda gedən böyük tərəqqi prosesinə və vətəndaş cəmiyyəti quruculuğuna layiqli töhfələr verdiklərini xüsusi qeyd edib. Məqalədə Cənubi Qafqazda Azərbaycanın Fransanın mühüm tərəfdaşı olması, onun Avropanın enerji təhlükəsizliyinin təmin edilməsində vacib rol oynaması da diqqətə çatdırılıb.

Cənab İlham Əliyevin seçkilərdə qələbəsi bütövlükdə Azərbaycan xalqının zəfəridir

görə xalqımıza müraciət edərək minnətdarlığını bildirib...

- Bu seçkilərdə Azərbaycan xalqı "İlhamla irəli!" proqramının davamlı olmasına səs verdi. Aprelin 11-də Prezident İlham Əliyev xalq müraciətində Azərbaycanın son 15 ildə keçdiyi yolu geniş təhlil edərək bu yolda əldə olunmuş uğurları vurğuladı və hər bir sahədə ölkəmizin nailiyyətlər qazandığını, inkişaf etdiyini qeyd etdi. Bir məqam xüsusi qeyd olunmalıdır ki, xalq cənab Prezidentin verdiyi vədlərin tam şəkildə yerinə yetirildiyinin şahidi

*YAP İcra katibinin müavini,
Dini Qurumlarla İş üzrə Dövlət
Komitəsinin sədri Mübariz
Qurbanlının yap.org.az-a müsahibəsi*

- Mübariz müəllim, aprelin 11-də Azərbaycan Respublikasında növbəti prezident seçkiləri keçirildi. Seçkilərin qalibi Yeni Azərbaycan Partiyasının Sədri, dövlət başçısı İlham Əliyevdir. Sizcə, cənab İlham Əliyevin növbəti dəfə parlaq qələbə qazanmasının əsasında hansı amillər dayanır?

- Prezident seçkiləri, səsvermə prosesi azad və şəffaf, Azərbaycan seçicilərinin yüksək fəallığı ilə baş tutdu. Azərbaycan vətəndaşları heç bir maneə olmadan, azad və sərbəst şəkildə seçki məntəqələrinə gedərək öz iradələrini ifadə ediblər. Bu seçkilərdə xalqımız Yeni Azərbaycan Partiyasının Sədri, dövlət başçısı cənab İlham Əliyev seçicilərin mütləq əksəriyyətinin səsini qazandı.

Qeyd edim ki, Azərbaycanda keçirilən seçkilər daim yerli və beynəlxalq ictimaiyyət tərəfindən böyük maraqla izlənir. Yerli və beynəlxalq müşahidəçilərin, yerli və xarici kütləvi informasiya vasitələrinin, o cümlədən digər aşkarlıq institutlarının azad və sərbəst şəkildə fəaliyyət göstərmələri üçün bütün şərait yaradılıb. Aprelin 11-də keçirilən prezident seçkilərini də 1000-ə yaxın beynəlxalq, 60 minə yaxın isə yerli müşahidəçi izləyib.

Seçkilərin nəticələri isə Azərbaycan xalqının bir daha Heydər Əliyev siyasətinə sadiqliyini nümayiş etdirdi. Yeni Azərbaycan Partiyasının Sədri cənab İlham Əliyevin seçkilərdə parlaq qələbə qazanması Azərbaycan vətəndaşlarının seçiminin sabitlik, təhlükəsizlik və davamlı inkişaf olmasının əyani ifadəsidir. Azərbaycan xalqı doğru seçimini etməklə özünün siyasi iradəsini bütün dünyaya bir daha çatdırmış oldu.

Bu qələbə bütövlükdə Azərbaycan xalqının zəfəridir. Bu qələbə lider-Xalq birliyinin sarsılmaz olduğunu bir daha sübut etdi. 11 aprel seçkiləri həm də, Azərbaycanda demokratiyanın növbəti təntənəsi oldu.

- Azərbaycan Respublikasının Prezidenti İlham Əliyev aprelin 11-də keçirilən seçkilərdə Ona göstərilən böyük etimada

didir.

Dövlətimizin başçısı Azərbaycan xalqına müraciətində qeyd edib: "Bu seçkilərdə Azərbaycan xalqı sabitliyə, təhlükəsizliyə, inkişafa, tərəqqiyə səs vermiş, son 15 il ərzində görülən işlərə yüksək qiymət vermişdir. Bütün bu uğurları biz sizinlə birlikdə qazandıq. Xalq-iqtidar birliyi, bizim məqsədyönlü siyasətimiz bu gün Azərbaycanı qüdrətli dövlətə çevirmişdir. Azərbaycanın beynəlxalq nüfuzu artır, biz dünya miqyasında layiqli yer tuta bilmişik. Bu gün Azərbaycan dünyada çox böyük hörmətə, rəğbətə, dəstəyə malik olan bir ölkədir. Biz etibarlı tərəfdaş, bizimlə hesablaşarlar və biz beynəlxalq aləmdə öz mövqelərimizi böyük dərəcədə gücləndirə bildiyimiz".

Ümumiyyətlə, hər bir seçki xalqın bu və ya digər siyasətə, proqramına münasibəti deməkdir. Cənab İlham Əliyevin seçki proqramı Ulu öndər Heydər Əliyevin müəyyən etdiyi inkişaf konsepsiyası əsasında yeni dövrdə yeni keyfiyyətlə daha təkmilləşdirilərək tətbiq olunmaqdadır. Prezident İlham Əliyev beynəlxalq miqyasda dünya liderləri içərisində böyük nüfuzla sahib olan şəxsdir. Azərbaycan ərazisinin və əhalisinin sayı baxımından kiçik dövlətdir. Amma bu dövlətin başçısı siyasi çəkisinə və nüfuzuna görə beynəlxalq miqyasda kifayət qədər güclü liderlər sırasındadır. Azərbaycan Cənubi Qafqaz regionunda lider dövlətdir və burada söz sahibi bizik. Yeni, regionla bağlı baş verən hadisələrdə, global layihələrlə bağlı məsələlərdə əsas söz sahibi Prezidentimiz İlham Əliyevdir.

Ümumilikdə, ötən 15 ildə ölkəmiz tarixi və şəərəfli yol keçib. Azərbaycan bütün sahələrdə ciddi nailiyyətlərə imza atıb. Bu nailiyyətləri xatırlatmağa, saymağa elə də ehtiyac yoxdur. Çünki bütün nailiyyətlər xalqımızın gözü qarşısında, onun şahidliyi ilə baş verib. Vətəndaşlarımız qazanan uğurları öz həyatında hiss edib.

Azərbaycan xalqı Yeni Azərbaycan Partiyasının Sədri, dövlət başçısı cənab İlham Əliyevə yük-

sək inam və etimad göstərməklə ölkəmizin qarşıdakı dövrdə də möhtəşəm nailiyyətlər, uğurlar qazanmasına vəsiqə vermiş oldu. Şübhəsiz ki, qarşıdakı 7 il ərzində də Prezident İlham Əliyevin rəhbərliyi ilə Azərbaycan Respublikası daha da irəliləyəcək, inkişaf edəcək, daha da qüdrətlənərək beynəlxalq müstəvidə öz mövqeyini gücləndirəcəkdir.

- Azərbaycanın qarşıdakı illərdə əsas hədəfləri nədən ibarətdir?

- Əlbəttə ki, biz qazanan uğurlarla yanaşı, Azərbaycanın gələcəyinə baxırıq. Qarşıdakı illərdə nəzərdə tutulan məsələlər, hədəflər cənab İlham Əliyevin seçki proqramında çox dəqiqliklə ifadə olunub.

Azərbaycanda vətəndaş həmrəyliyinə, iqtisadi-maliyyə təhlükəsizliyinə tam nail olmuşuq. Bu baxımdan, ölkəmizdə heç bir narazılıq yoxdur. Azərbaycanda güclü dövlət idarəçiliyi mövcuddur. Dövlətin rəhbərinə xalqın inamı var. Bütün bunlar isə ölkənin daxilində modernləşmə siyasətinin daha dərinləşməsinə əlverişli mühit yaradıb. Dövlət başçısının vurğuladığı kimi müxtəlif sferalardakı islahatlar bundan sonra da davam edəcək.

Bir neçə ildir ki, dünya bazarında neftin qiymətinin aşağı düşməsi ölkəmizin gələcəsinə təsir göstərsə də, cənab Prezidentin siyasəti nəticəsində sosial-iqtisadi inkişaf proqramları, qeyri-neft sektorunun inkişafı yönündə görülən işlər yüksək nəticələr verməkdədir. Prezident İlham Əliyev Nazirlər Kabinetinin 2018-ci ilin birinci rübünün sosial-iqtisadi inkişafının yekunları və qarşıda duran vəzifələrə həsr olunmuş iclasında bu məsələləri vurğuladı.

Azərbaycan sabitlik baxımından nümunəvi ölkədir. Prezident İlham Əliyev dəfələrlə deyib ki, Azərbaycan sabitlik adası kimi dünyada qəbul olunur. Bu sabitliyi qorumaq üçün tədbirləri davam etməliyik. Burada iqtisadiyyatın davamlı inkişafı, sosial layihələrin ardıcıl olaraq həyata keçirilməsi, müxtəlif radikal elementlərə qarşı mübarizə vacib yer tutur. Radikal elementlərin qarşısının alınması üçün cəmiyyətin daha geniş maariflənməsinə, gənclərin sosial şəbəkələrdə fəallığının artmasına, qabaqçılıq tədbirlərin görülməsinə ehtiyac var.

Azərbaycanda qazanılmış nailiyyətləri daha yüksək səviyyəyə qaldırmaq və inkişaf etdirmək, xalqın rifahını daha da yaxşılaşdırmaq, Azərbaycan Ordusunun gücünü daha artırmaq, eləcə də, ölkəmizin beynəlxalq miqyasda rolunu artırmaq qarşıda duran əsas hədəflər sırasındadır. Bilirsiniz ki, bu məqsədlə hər bir sahənin perspektiv inkişafı üçün strateji yol xəritələri dövlət başçısı tərəfindən təsdiqlənib və icra olunmaqdadır.

Bu gün Azərbaycan xalqı vahid bir ideologiya ətrafında daha sıx birləşməlidir. Ümummilli ideologiyamız azərbaycançılıqdır və bu ideologiya çərçivəsində ölkəmizi daha sürətlə inkişaf etdirməliyik. Əminəm ki, gələcəkdə də bu yolda inamla irəliləyəcəyik.

- Prezident İlham Əliyev Azərbaycan xalqına müraciətində Ermənistan-Azərbaycan, Dağlıq Qarabağ münaqişəsinə də toxunub. Bu barədə nə deyə bilərsiniz?

- Bu, təbiidir. Çünki Azərbaycan dövlətinin qarşısında dayanan ən başlıca vəzifə, torpaqlarımızın işğaldan azad olunması, ərazi bütövlüyümüzün təmin edilməsidir. Bu vəzifənin yerinə yetirilməsi üçün Prezident İlham Əliyev tərəfindən böyük işlər həyata keçirilib, diplomatik müstəvidə nailiyyətlər qazanılıb. Ermənistan işğal etdiyi torpaqlarımızı hansısa bir formada özününküləşdirə bilməyib. Yaradığı oyuncaq rejim isə de-yure tanınmır. Azərbaycanın ərazisinin işğal olunmuş hissəsi nə Ermənistanın ərazisi kimi, nə də qondarma rejimin ərazisi kimi tanınmayıb. Diplomatiya baxımdan, bu, çox əhəmiyyətli məsələdir. Çünki bu ərazilər dünya birliyi tərəfindən işğal olunmuş ərazilər kimi qəbul olunub. Bütün qəbul olunan sənədlərdə həmin ərazilərin erməni silahlı qüvvələri tərəfindən boşaldılması olduğu birmənalı şəkildə qeyd olunur. BMT Təhlükəsizlik Şurasının və Baş Assambleyasının, Avropa Şurasının, ATƏT-in, İslam Əməkdaşlıq Təşkilatının qəbul etdiyi qətnəmələrdə həmin ərazilərin Azərbaycana məxsus olduğu təsbit olunub.

Eyni zamanda, Azərbaycanın ayrı-ayrı ölkələrlə imzaladığı ikitərəfli sənədlərdə də ölkəmizin ərazi bütövlüyü tanınır. Bütün bunlar Azərbaycanın böyük diplomatik uğurudur və gələcək nailiyyətlər baxımından çox əhəmiyyətlidir. Bu torpaqları Azərbaycandan qoparmaq üçün heç bir beynəlxalq sənəd ortada yoxdur və olmayacaqdır. Bilirsiniz ki, Ermənistan xarici havadarlarının dəstəyi ilə 1993-cü ilə qədər torpaqlarımızın 20 faizini işğal edib. 1993-cü ildə Ulu öndər Heydər Əliyev hakimiyyətə qayıtdıqdan sonra Azərbaycan xalqına müraciət edərək torpaqlarımızı işğalçılardan azad etməyə səsledi. 1993-cü ilin sonu-1994-cü ilin əvvəlində ordumuz torpaqlarımızın bir hissəsini işğaldan azad etdi. Ermənistan 1994-cü ilin may ayında atəşkəs haqqında saziş imzalamaq üçün masaya oturmağa məcbur oldu. Atəşkəs rejiminin mövcud olmasına baxmayaraq, ermənilər tərəfindən atəşkəs mütəmadi olaraq pozulur, amma bu, böyük hərbi əməliyyatlar səviyyəsində olmayıb. Amma 2016-cı ilin aprel ayında erməni tərəfinin təxribatları nəticəsində Azərbaycan Ordusu işğalçılara tutarlı cavablar verdi və bu, tariximizə şanlı aprel döyüşləri kimi yazıldı. Aprel döyüşlərində də ordumuzun gücü sayəsində torpaqlarımızın bir hissəsi işğaldan azad olundu, işğalçıya sarsıdıcı zərbələr endirildi. Bu həm hərbi, həm mədəni, həm də siyasi qələbə idi. Amma beynəlxalq birliyin çağırışları nəticəsində hərbi əməliyyatlar dayandırıldı.

Bütün hallarda aprel döyüşləri növbəti dəfə düşməne dərs oldu. Əgər Ermənistan tərəfi müxtəlif bəhanələrlə münaqişənin sülh yolu ilə həllini uzatmağa davam edər-

sə, hərbi əməliyyatlar qaçılmaz olacaq. Beynəlxalq hüquq əsas verir ki, Azərbaycan öz torpaqlarını işğalçılardan azad etsin. Buna görə də, Prezidentimizin siyasətində Azərbaycanın ərazi bütövlüyünün təmin olunması əsas məsələdir.

Bu məsələ ilə əlaqədar Prezident İlham Əliyev Azərbaycan xalqına müraciətində bəyan edib: "Ermənistan-Azərbaycan, Dağlıq Qarabağ münaqişəsinin həlli ilə bağlı prinsiplə müvafiqimizdən bir addım da geriye atmamışıq. Bizim prinsiplə müvafiqimiz daha da güclənir. Bu münaqişə ölkəmizin ərazi bütövlüyü çərçivəsində həll olunmalıdır, bunun başqa yolu yoxdur. Son illər ərzində bir çox mötəbər beynəlxalq təşkilatlar bizim mövqeyimizi, ədaləti dəstəkləyən bir sıra qərar və qətnəmələr qəbul etmişlər. Biz böyük diplomatik qələbələrə nail olmuşuq. Eyni zamanda, döyüş meydanında biz böyük qələbəyə nail olmuşuq. Azərbaycan əsgəri, Azərbaycan Ordusu, Azərbaycan dövləti işğal altında olan torpaqlarımızın bir hissəsini işğalçılardan azad etmişdir. Ağdərə, Füzuli, Cəbrayıl rayonlarının bir hissəsi işğalçılardan təmizləndi və o torpaqlarda bu gün Azərbaycan bayrağı dalğalandı. İşğaldan azad edilmiş torpaqlara həyat qayıdır, insanlar qayıdır. O torpaqlarda prezident seçkiləri keçirilir. Gün gələcək və bu gün hələ də işğal altında olan bütün torpaqlarda Azərbaycan bayrağı qaldırılacaq, bu torpaqlarda prezident seçkiləri keçiriləcək, Azərbaycan Prezidenti seçiləcəkdir".

- Mübariz müəllim, prezident seçkilərini izləyən beynəlxalq müşahidə missiyalarının mütləq əksəriyyəti bu seçkiləri yüksək qiymətləndiriblər, azad və şəffaf keçirildiyini bəyan etdilər. Amma ATƏT-in Demokratik Təsisatlar və İnsan Haqları Bürosunun müşahidə missiyası isə "ənənəsinə" sadiq qalaraq fərqli yanaşma nümayiş etdirdi. Buna münasibətiniz necədir?

- ATƏT-in Demokratik Təsisatlar və İnsan Haqları Bürosu geopolitik siyasətdə alət rolunu oynayır. Bu təşkilat məqsədyönlü şəkildə məlum beynəlxalq dairələrə xidmət göstərir və müəyyən milli dövlətlərə qarşı həqiqətdən uzaq bəyanatlar yayır. Azərbaycanda keçirilən prezident seçkilərinin nəticələri ilə bağlı ATƏT DTİHB-nin müşahidə missiyasının verdiyi bəyanat xroniki xəstəliklər kimidir. Belə xroniki xəstəliklə rastlaşmağımız birinci dəfə deyil. Çünki əvvəlki seçkilərdə də biz təşkilatın bu tipli bəyanatlarının şahidi olmuşuq.

Təbii ki, ATƏT DTİHB-nin müşahidə missiyasının bu mövqeyi sifarişlidir, ikili standartların göstəricisidir və müəyyən məqsədlər daşıyır. Lakin bu cür bəyanatlar seçkilərdə xalqın Prezident seçdiyi cənab İlham Əliyevin siyasətinə təsir göstərə bilməz. Belə bəyanatlar həmin təşkilatların özləri üçündür, cəmiyyətimiz üçün heç bir önəm kəsb etmir. Əsas xalqın iradəsidir ki, Azərbaycan xalqı prezident seçkilərində cənab İlham Əliyevə yüksək etimad göstərdi.

14 aprel 2018-ci il

Azərbaycan Respublikası Mərkəzi Seçki Komissiyasının Azərbaycan Respublikasında 2018-ci il aprelin 11-də keçirilmiş növbədənə Azərbaycan Respublikası Prezidenti seçkiləri ilə bağlı ATƏT-in Demokratik Təsisatlar və İnsan Hüquqları Bürosunun, ATƏT-in Parlament Assambleyasının və Avropa Şurasının Parlament Assambleyasının müşahidə missiyasının hesabatına dair BƏYANATI

2018-ci il fevralın 5-də Azərbaycan Respublikasının Prezidenti Azərbaycan Respublikası Konstitusiyasının 101-ci maddəsinin I hissəsində əks etdirilən hüquqdan istifadə edib növbədənə Azərbaycan Respublikası Prezidenti seçkilərini elan etmişdir. Mərkəzi Seçki Komissiyası 2018-ci il 6 fevral tarixli Qərarı ilə Azərbaycan Respublikası Seçki Məcəlləsinin 179-cu maddəsinə uyğun olaraq növbədənə Azərbaycan Respublikası Prezidenti seçkilərini 2018-ci il aprelin 11-nə təyin etmişdir.

Seçkilərin hazırlanıb keçirilməsi qanunvericiliyin və beynəlxalq normaların tələblərinə uyğun və keyfiyyətlə aparılaraq 11 siyasi partiyanın və digər seçki subyektlərinin azad və müstəqil davranışı üçün hər cür imkanlar yaradılmışdır. Mövcud ədalətli mübarizə mühitindən və bərabər imkanlardan heç bir maneə olmadan istifadə edən qeyd edilmiş namizədlərin hamısı seçki prosesindən tamamilə razı qaldıqlarını bəyan edərək böyük səs çoxluğu ilə seçilən namizədi təbrik etmişlər.

Vətəndaşların öz konstitusional hüquqlarından tam və maneəsiz istifadə etmələri üçün bütün zəruri addımlar vaxtında və keyfiyyətlə atılaraq, seçicilərin azad və sərbəst seçim imkanları tam təmin edilmişdir. Azad və sərbəst fəaliyyətləri üçün hər cür şərait yaradılan 51 xarici KİV-in 118 nümayəndəsi, habelə 59 ölkəni, 61 beynəlxalq təşkilatı təmsil edən 894 nəfər xarici müşahidəçinin də daxil olduğu 60 minə yaxın geniş müşahidəçi ordusunun mütləq əksəriyyəti ümumilikdə seçkiləri azad, ədalətli və şəffaf kimi qiymətləndirərək seçki prosesində ciddi irəliləyişlərin olduğunu qeyd etmişlər.

ATƏT-in Demokratik Təsisatlar və İnsan Hüquqları Bürosu, ATƏT-in Parlament Assambleyası və Avropa Şurasının Parlament Assambleyasının müşahidə missiyasının çoxsaylı müşahidəçiləri də ayrı-ayrılıqda həmin mövqeni açıq şəkildə bəyan etmişlər. Lakin təəssüflə qeyd edilməlidir ki, bu qurumların adından yayılan hesabatda 1300 seçki məntəqəsində müşahidə aparılması bildirilən, ümumilikdə seçkilərin nəticələrinə heç bir təsir etməyən və mənbəyi bəlli olmayan neqativlərin qabardılması yolu ilə (ən çox halda cəmi 156 məntəqədə ümumi məntəqələrin 2,8 faizindən də azında) bu və ya digər xarakterli texniki problemlərin olduğu bəyan edilmişdir. Bununla da, həm yuxarıda qeyd edilən çoxmiqətli müşahidəçilərin, həm də öz nümayəndələrinin fikirlərindən kəskin fərqlənən mövqə nümayiş etdirərək, seçkilər keçirilmiş 5641 məntəqənin hamısının nəticələrinə kölgə salmaq meylli nümayiş etdirilmişdir.

Eyni zamanda, obyektivlik, qərəzsizlik, balanslılıq və peşəkariyyət kimi prinsiplərin pozulması açıq müşahidə edilən bu hesabat özündə əks etdirdiyi çoxsaylı daxili ziddiyyətlərlə də diqqətli cəlb edir. Beləliklə də seçkilərdə iştirak edən namizədlərdən hamısının prosesdən razı qalması, qanun pozuntularına dair heç bir şikayət və müraciətin olmaması, yüksək seçici fəallığı tamamilə diqqətdən kənar saxlanılaraq süni saxtakarlıq mühitinin yaradılmasına cəhd edilir. İddia edilən pozuntuların kimin ziyanına edildiyini də anlamaq çox çətindir.

Qeyd edilən ATƏT-in Demokratik Təsisatlar və İnsan Hüquqları Bürosunun, ATƏT-in Parlament Assambleyasının və Avropa Şurasının Parlament Assambleyasının müşahidə missiyasının hesabatının tərtibi zamanı bu təşkilatların müşahidəçilərinə missiya rəhbərliyi tərəfindən siyasi məqsəd daşıyan bu və ya digər təzyiqlərin göstərilməsi şübhəsini doğurmaya bilməz. Bu gün də demək olar ki, bütün ölkə üzrə missiyanın nümayəndələri yerlərdə ayrı-ayrı insan-

larla görüşüb onlardan seçkilərlə bağlı yalnız neqativ faktların təqdim edilməsini xahiş edirlər, bu da onların hesabatlarının kifayət qədər əsassız olduğuna dəlalət edir.

Fikrimizcə, belə yanaşma missiyanın obyektivliyinə və qərəzsizliyinə ciddi kölgə salmaqda yanaşı, missiyanın rəhbərliyinə daxil olan bəzi şəxslərin, xüsusilə də missiya rəhbərinin müavini Ştefan Krauzenin qərəzli antiAzərbaycan fəaliyyəti, habelə Azərbaycan dövlətinə, hakimiyyətinə və seçkilərdə namizədlərdən biri olmuş fəaliyyətdə olan ölkə Prezidentinə qarşı daimi aşkar mənfi mövqedə olmasına dair mövcud ictimai fikrə sanballı əsaslar yaradır. ATƏT-in Demokratik Təsisatlar və İnsan Hüquqları Bürosunun təkidi ilə belə bir şəxsin missiyada məsul vəzifəyə təyin edilməsi onun yaxından iştirakı ilə hazırlanacaq hesabatın qeyri-obyektiv olmasını öncədən xəbər vermişdir.

Hesabatda göstərilən iradlar bir çox hallarda özü-özünü təkrar edir. Belə ki, hesabatda qeyd edilir ki, "seçki administrasiyası bütün səviyyələrdə olduqca yaxşı təşkil və təmin olunmuş, seçkiləri effektiv hazırlamışdır". Eyni zamanda, bunun ardınca deyilir ki, "seçki günü beynəlxalq müşahidəçilər icrası mütləq olan prosedurların geniş miqyasda nəzərə alınmamasının" şahidi olmuşlar. Hesabatda olan bu cür uyğunsuzluqlar ən azı sual doğurmaya bilməz. Digər bir ziddiyyət: hesabatın əvvəlində qeyd olunur ki, "hakimiyyət orqanları əməkdaşlığa açıq olmuş və beynəlxalq müşahidəçilər seçkiqabağı müddətdə sərbəst fəaliyyət göstərə bilməmişlər". Bir qədər sonra isə "Beynəlxalq Seçki Müşahidə Missiyasına və digər müşahidəçilərə müşahidə zamanı məhdudiyət yaradıldığı (uyğun olaraq 4 və 8 faiz)" iddia edilir. Başqa bir irad isə daha anlamsız görünür - "Vəzifədə olan Prezidentin təşviqat kampaniyası ilə onun rəsmi fəaliyyəti arasında heç bir fərq qoyulmamışdır". Yaxşı olardı ki, bu fərqin hansı qaydada qoyulması və onun mahiyyətinin nədən ibarət olması izah olunsun. Dünyanın heç bir ölkəsində növbəti dəfə seçkilərdə iştirak edən dövlət başçısı öz fəaliyyətini dayandırmır və dayandıra da bilməz. Bu cür seçkiqabağı mühitə təbii edilə bilən yeganə etik norma ondan ibarətdir ki, səlahiyyətlərinin icrasını davam etdirən dövlət başçısı seçiciləri ona səs verməyə çağırışlarından istifadə etməməlidir və Azərbaycanda keçirilən bütün Prezident seçkilərində bu qaydaya riayət olunmuşdur.

Missiyanın "seçki günü beynəlxalq müşahidəçilər şəffaflığının olmaması kimi pozuntu faktları haqqında məlumat vermişlər" iradə ümumilikdə qəbul edilməzdir. Mərkəzi Seçki Komissiyası bildirir ki, Azərbaycanda bütün seçki məntəqələri şəffaf qutularla təmin edilmiş, o cümlədən 1000 seçki məntəqəsində seçkilərin "online" qaydada izlənməsi üçün veb-kameralar quraşdırılmışdır. Bu isə seçkilərin şəffaflığının təmin edilməsi üçün böyük əhəmiyyətə malikdir.

Sözgedən hesabatda vurğulanır ki, "digər namizədlər vəzifədə olan Prezidentə qarşı birbaşa əks mövqə nümayiş etdirməkdən və ya onu tənqid etməkdən çəkinmişlər". Bu cümlədə "onu tənqid etmək" ifadəsi təəccüb doğurmaya bilməz. Birincisi, heç bir prezident seçkiləri kampaniyasının tələbləri bu və ya digər namizədin şəxsi tənqidini nəzərdə tutma bilməz. Tənqid namizədin yalnız və yalnız seçkiqabağı platformasına yönəldilə bilər. İkincisi, açıq televiziya efiri məkanında namizədlər arasında aparılan debatlar birmənalı nümayiş etdirir ki, ölkədə yürüdülməyən həm daxili, həm də xarici siyasət namizədlər tərəfindən öz baxışlarına uyğun olaraq tənqidi təhlil edilmişdir və namizədlərdən biri, ümumiyyətlə, Azərbaycan dövlətinin öz suverenliyindən imtina etməsi çağırışları ilə çıxış etmişdir. Belə bir vəziyyətdə hesabata "bu seçkilərdə həqiqi rəqabət olmamışdır" ifadəsi başadüşülməzdir və qəbul olunmazdır.

Hesabatda 58 175 yerli müşahidəçinin qeydiyyatı alındığı və onlardan 4 041 nəfərin QHT-lər tərəfindən akkreditasiya olunduğu göstərilir. Ardınca iddia olunur ki, hökumət və seçki administrasiyası tərəfindən yaradılan maneələr vətəndaş cəmiyyəti təşkilatlarının fəaliyyətini məhdudlaşdırır. Əgər vətəndaş cəmiyyətinin əsas təsisatları olan QHT-lər 4 mindən çox müşahidəçi ilə təmsil olunursa, burada hansısa məhdudiyətdən danışmaq yersizdir. Mərkəzi Seçki Komissiyasında təəccüb doğurur ki, nədənsə, seçkilərin müşahidəsindən bəhs ediləndə, bu sahədə yalnız bir qurumun - Seçkilərin Monitorinqi və Demokratiyanın Tədrisi Mərkəzinin adı çəkilir. Onun qeydə alınmadığı və fəaliyyətinə əngəl yaradıldığı vurğulanır. Lakin Azərbaycanda seçki müşahidəçiliyi sahəsində ixtisaslaşmış digər qurumlar da var və onlar seçki dövründə yerli müşahidəçiliyi həyata keçirmişlər. Məsələn, Azərbaycanda Vətəndaş Cəmiyyətinin İnkişafına Yardım Assosiasiyası (AVCIYA) belə qurumlardan biridir. Eyni zamanda, seçkiqabağı dövrdə və səsvermə günü Azərbaycanın ən böyük QHT platforması olan, tərkibində 600-dən çox vətəndaş cəmiyyəti təsisatını birləşdirən Milli QHT Forumu 590 məntəqədə müşahidə aparmışdır.

Hesabatda iddia olunur ki, ictimai-siyasi həyatda qadınların iştirakını artırmaq üçün tədbirlər görülmür. Halbuki son illər bu istiqamətdə xeyli irəliləyiş baş vermişdir. Seçki komissiyalarında qadınlar kifayət qədər geniş təmsil olunmuşlar. Bundan başqa, məsələn, 87 rayon və şəhər icra hakimiyyətinin 1-də başçı, 75-də (86,2 faiz) isə başçının müavini qadındır. 2014-cü ildə keçirilmiş bələdiyyə seçkilərində bələdiyyə üzvləri arasında qadınların sayı əvvəlki seçkilərlə müqayisədə 8,9 faiz artaraq 35 faizə, sədr-lər arasında isə 12,4 faiz artaraq 30 faizə çatmışdır.

Hesabatda ölkədə tənqidi mətbu orqanların və mediada plüralizmin olmadığı bildirilir. Mərkəzi Seçki Komissiyası hesab edir ki, bu iddia özlüyündə əsassızdır. Çünki ümumən sivil dünyada hər hansı media qurumu qarşısında qoyulan əsas tələb onun mütləq qaydada dövlət institutlarını tənqid etməsi, bəzən də bu tənqidin diffamasiya doğuracağı səviyyəyə çatması deyil, medianın öz siyasi tərəfsizliyini qorumasıdır. Mərkəzi Seçki Komissiyası qeyd edir ki, Azərbaycanda hazırda 500-dən çox gündəlik, həftəlik və aylıq nəşr olunan mətbu orqan, 5 minədək internet informasiya resursu mövcuddur. Onların arasında hakimiyyətin daxili və xarici siyasətini, dövlət başçısını və iqtidar təmsilçilərini sərt tənqid edən media qurumları kifayət qədərdir. Ölkə əhalisinin 80 faizə qədər internetdən istifadə edir, 3 milyonadək insan sosial şəbəkə istifadəçisidir. Mərkəzi Seçki Komissiyasının apardığı müşahidələrə görə, seçkiqabağı dövrdə və seçki günü həm mediada, həm də xüsusən sosial şəbəkələrdə kifayət qədər tənqidi və bəzi hallarda hətta etikadankənər materiallar yayılmışdır. Sənəddəki "11 televiziya kanalının ölkədə siyasi məlumatların əsas mənbəyi olaraq qalır. Bu yayım şirkətlərinin sahiblik strukturları şəffaf deyildir" iradi missiyanın səlahiyyətlərini aşır. Şirkətlərdən hər biri hüquqi şəxs kimi müvafiq dövlət qurumları tərəfindən qeydə alınmışdır, vergi ödəyicisi olaraq çıxış edir və bütün məlumatlar həmin dövlət qurumlarının açıq mənbələrində yerləşdirilmişdir.

Hesabatda göstərilir ki, "diffamasiyanın həbs ilə cəzalandırılan cinayət əməli olması və prezidentin diffamasiyasına görə əlavə

cəzaların mövcudluğu faktı siyasi təşviqat kampaniyası üçün əsas olan ifadə azadlığını daha da məhdudlaşdırır". Avropa Şurasının 42 üzv dövlətində diffamasiya cinayət hesab edilir və bu dövlətlərdən 39-da bu cinayətə görə azadlıqdan məhrum etmə cəzası nəzərdə tutulur. Buna baxmayaraq, diffamasiya ATƏT üzvü olan ölkələrin böyük əksəriyyəti ilə bağlı seçki hesabatlarında siyasi təşviqat kampaniyasını məhdudlaşdıran hal kimi qiymətləndirilməmişdir. Bu səbəbdən Azərbaycanla bağlı belə qiymətləndirmə aparılması selektiv və ikili yanaşmanın təzahürüdür. O da qeyd edilməlidir ki, uzun illərdə Azərbaycan məhkəmələri təcrübədə diffamasiya ilə əlaqədar azadlıqdan məhrum etmə ilə bağlı cəza tətbiq etmirlər. Təəssüflər olsun ki, müşahidə missiyası bu halı araşdırmadan irad bildirmişdir.

Mərkəzi Seçki Komissiyasında ən çox təəssüf hissi doğuran məqam odur ki, xarici müşahidəçilərin təqribən 40 faizini təşkil edən ATƏT-in Demokratik Təsisatlar və İnsan Hüquqları Bürosunun, ATƏT-in Parlament Assambleyasının və Avropa Şurasının Parlament Assambleyasının 360 müşahidəçisi (onlardan 270-i ATƏT DTİHB-nin müşahidəçiləri olmaqla) bu seçkilərdə ənənəvi olaraq yeganə təkrarlanmaz və son hakim funksiyasını təkbaşına mənimsəmişdir. Sözgedən müşahidə missiyasının hesabatında "ATƏT-in Demokratik Təsisatlar və İnsan Hüquqları Bürosunun, ATƏT-in Parlament Assambleyasının və Avropa Şurasının Parlament Assambleyasının müşahidəçiləri" terminindən yox, birbaşa "beynəlxalq müşahidəçilər" terminindən istifadə edilir ki, bu da 59 ölkəni və çoxsaylı beynəlxalq təşkilatları təmsil edən xarici müşahidəçilərə ən azı hörmətsizliyin və təkəbbürlüyün aşkar sübutudur.

Mərkəzi Seçki Komissiyası adıçəkilən sübutsuz, ziddiyyətlərlə dolu qərəzli hesabatın tam təhlilini məqsəd kimi qoymur və ümid edir ki, Azərbaycan Respublikasında 2018-ci il aprelin 11-də keçirilmiş növbədənə Azərbaycan Respublikası Prezidenti seçkiləri ilə bağlı ATƏT-in Demokratik Təsisatlar və İnsan Hüquqları Bürosunun, ATƏT-in Parlament Assambleyasının və Avropa Şurasının Parlament Assambleyasının müşahidə missiyasının yekun hesabatında yuxarıda göstərilən və digər çoxsaylı uyğunsuzluqlar aradan qaldırılacaq. Əks halda Mərkəzi Seçki Komissiyası böyük təəssüf hissi ilə nümayəndələri sözgedən missiyanın tam əksəriyyətini təşkil edən ATƏT-in Demokratik Təsisatlar və İnsan Hüquqları Bürosu ilə əməkdaşlığın dayandırılması məcburiyyəti qarşısında qalacaq.

Pənəhov Məzahir Məhəmməd oğlu
Mərkəzi Seçki Komissiyasının sədri
Məmmədov Natiq Seyfulla oğlu
Mərkəzi Seçki Komissiyası sədrinin müavini

Muxtarova Arifə Ağaverdi qızı
Mərkəzi Seçki Komissiyasının katibi
Rəhimov Mikayıl Rəhman oğlu
Mərkəzi Seçki Komissiyasının katibi
Mərkəzi Seçki Komissiyasının üzvləri:
Cavadov Fuad Musa oğlu
Əliyev Şaitdin Sərdar oğlu
İbrahimov Ramiz Hılal oğlu
Kazımova Validə Faiq qızı
Paşayev Hüseyn Məmməd oğlu
Məmmədov İlham Sabir oğlu
Nadirov Nizami Hüseyn oğlu
Orucov Qabil Əhməd oğlu
Tağıyev Azər Cabir oğlu
Əsgərov Bəxşeyiş Məmməd oğlu
Həsənov Tofiq Eldar oğlu
Qəhrəmanlı Almas Əlisultan qızı
Quliyev Etibar Cəfər oğlu
Şahbazov İlkin Zaur oğlu

ATƏT DTİHB missiyasının tərkibindəki ekspert qurumun saxtakarlığını ifşa etdi!

Vüqar Əhmədov: ATƏT DTİHB-nin açıqladığı yekun rəy əvvəlcədən hazırlanmışdı

Mən Azərbaycanda keçirilən prezident seçkiləri erəfəsində ATƏT-in Demokratik Təsisatlar və İnsan Haqları Bürosunun seçkiləri müşahidə missiyasının bütün görüşlərində olmuşam. Missiyanın bütün üzvləri seçki prosesini müşahidə edərkən bir fikirdə idilər. Lakin ATƏT DTİHB-nin seçkilərə dair hesabatında müşahidələrimizlə bağlı qeydlərdən tamamilə fərqli fikirlər yer aldı. Seçkilərə qeyri-obyektiv qiymət verildiyi üçün mən etiraz olaraq missiyadan istefa verib çıxdım.

AZƏRTAC xəbər verir ki, bu fikirləri ATƏT-in Demokratik Təsisatlar və İnsan Haqları Bürosunun seçkiləri müşahidə missiyasının siyasi məsələlər üzrə sabiq köməkçisi Vüqar Əhmədov aprelin 13-də keçirdiyi mətbuat konfransında deyib.

Vüqar Əhmədov bildirib ki, ATƏT-in Demokratik Təsisatlar və İnsan Haqları Bürosunun seçkiləri müşahidə missiyasının siyasi məsələlər üzrə şöbəsi Azərbaycanda aparılan müşahidələr əsasında obyektiv hesabat ha-

zırlamışdı. Lakin bu hesabat birdən-birə kənara atıldı və tamamilə qərəzlə dolu başqa bir hesabat təqdim edildi. Belə çıxır ki, hesabatın dəyişdirilməsi ilə bağlı mərkəzdən xüsusi tapşırıq gəldi və yaxud da mərkəz özü missiyaya əvvəlcədən hazırlanmış hesabat göndərdi. Ona görə də bizim müşahidələrimiz zamanı seçkilərlə bağlı qeyd olunan müsbət məqamların heç biri dünən təqdim olunan hesabatda yer almadı. Təkcə mənim yox, müşahidə missiyasının digər üzvlərinin də şahidi olduqları müsbət məqamlar bu hesabatda əks olunmadı. Bu da o deməkdir ki, hesabatın dəyişdirilməsi ilə bağlı mərkəzdən verilən tapşırıq yerinə yetirildi. Mən missiyanın rəhbəri Koryen Yonkerə etirazımı bildirdim ki, təqdim olunan hesabatda müşahidə missiyasının heç bir qeydi yer almayıb. O isə cavabında dedi ki, missiya rəhbərinin müavini Stefan Krausun təqdim etdiyi hesabat kifayətdir. Güman ki, həmin hesabat da məhz mərkəzdən hazır vəziyyətdə göndərilmiş hesabatdır. Müşahidə missiyasının

öten gün seçkilərlə bağlı təqdim etdiyi qərəzli hesabatı jurnalistlər etiraz etməkdə tam haqlı idilər.

V.Əhmədov missiya rəhbərinin müavini Stefan Krausun hesabatın hazırlanmasında fəal iştirak etdiyini və onun Azərbaycana mənfi münasibət bəslədiyini bildirib. "Tam əminliklə deyə bilərəm ki, təqdim edilən hesabat seçkilərdən əvvəl hazırlanmışdı, sadəcə, seçkilərdən sonra elan edildi. Xədicə İsmayıl, Emin Milli ATƏT DTİHB-nin müşahidə missiyası ilə sıx əlaqədə idilər. Hesabatda ciddi qanun pozuntularına yol verildiyi iddia edilir. Biz seçki məntəqələrində ciddi qanun pozuntuları ilə rastlaşmadıq. Xırda məqamlar qeydə alındı ki, bu da seçkilərin nəticələrinə təsir edəcək səviyyədə deyildi. Bu hesabat tənqid də deyil, sırf qarayaxma, qərəzdir. Mən bunların heç biri ilə barışmadığımı üçün rəsmi şəkildə müşahidə missiyasının rəhbərinə müraciət etdim və missiyanı tərk etdim", - deyərək qeyd edib. Rusiyadakı seçki prosesində də iştirak etdiyini bildiren Vüqar Əhmədov deyib ki, orada da qurumun siyasi məsələlər üzrə şöbəsinin verdiyi hesabat kənarda qaldı, hazır gətirilən hesabat yayıldı. Bu da onların qərəzli mövqeyini açıq şəkildə ortaya qoyur. Buna görə də tam əminliklə deyirəm ki, ATƏT DTİHB-nin aprelin 11-də Azərbaycanda keçirilən prezident seçkiləri ilə bağlı açıqladığı yekun rəy əvvəlcədən hazırlanmışdı.

ATƏT-in baş ofisinə də etirazını rəsmi qaydada çatdıracağını açıqlayan V.Əhmədov ATƏT DTİHB müşahidə missiyasının yekun hesabatında obyektivliyin təmin olunacağına, əsassız və qərəzli iddiaların aradan qaldırılacağına ümid etdiyini vurğulayıb.

“ATƏT-in Demokratik Təsisatlar və İnsan Haqları Bürosu geopolitik siyasətdə alət rolunu oynayır”

“ATƏT-in Demokratik Təsisatlar və İnsan Haqları Bürosu geopolitik siyasətdə alət rolunu oynayır. Bu təşkilat məqsədyönlü şəkildə məlum beynəlxalq dairələrə xidmət göstərir və müəyyən milli dövlətlərə qarşı həqiqətdən uzaq bəyanatlar yayır”. Bu fikirləri yap.org.az saytına müsahibəsində YAP İcra katibinin müavini Mübariz Qurbanlı deyib.

M.Qurbanlı bildirib ki, Azərbaycanda keçirilən prezident seçkilərinin nəticələri ilə bağlı ATƏT DTİHB-nin müşahidə missiyasının verdiyi bəyanat xroniki xəstəliklər kimidir. Belə xroniki xəstəliklə rastlaşmağımız birinci dəfə deyil. Çünki əvvəlki seçkilərdə də biz təşkilatın bu tipli bəyanatlarının şahidi olmuşuq.

“Təbii ki, ATƏT DTİHB-nin müşahidə missiyasının bu mövqeyi sifarişlidir, ikili standartların göstəricisidir və müəyyən məqsədlər daşıyır. Lakin bu cür bəyanatlar seçkilərdə xalqın Prezident seçdiyi cənab İlham Əliyevin siyasətinə təsir göstərə bilməz. Belə bəyanatlar həmin təşkilatların özləri üçündür, cəmiyyətimiz üçün heç bir önəm kəsb etmir. Əsas xalqın iradəsidir ki, Azərbaycan xalqı prezident seçkilərində cənab İlham Əliyevə yüksək etimad göstərdi”-deyərək, YAP İcra katibinin müavini vurğulayıb.

ABŞ-ın BMT-dəki nümayəndəsi: “Vaşinqton Suriyaya zərbə endirilməsi barədə hələ qərar qəbul etməyib”

ABŞ-ın BMT-dəki daimi nümayəndəsi Nikki Heyli Vaşinqtonun Suriyaya zərbə endirilməsi barədə hələ qərar qəbul etmədiyini bildirib. APA-nın RİA “Novosti” agentliyinə istinadən verdiyi məlumata görə, N. Heyli deyib ki, əgər ABŞ və müttəfiqləri Suriya ilə bağlı qərar versə, bu, beynəlxalq hüquq normalarının qorunması prinsipi əsasında olacaq. Qeyd edək ki, iki gün əvvəl ABŞ prezidenti Donald Tramp “Twitter” sosial şəbəkəsindəki sahifəsində yazıb ki, Rusiya Suriyaya buraxılacaq raketlərə hazır olmalıdır.

BMT baş katibi: “Soyuq müharibə” qayıdıb

BMT baş katibi Antoniu Qutteriş beynəlxalq münasibətlərdə “Soyuq müharibə”nin geri qayıtdığını bildirib. APA-nın RİA “Novosti” agentliyinə istinadən verdiyi məlumata görə, A. Qutteriş BMT Təhlükəsizlik Şurasının iclasında deyib ki, “Soyuq müharibə” qayıtsa da, keçmişdə olduğu kimi gərginliyin artmasını qarşısını almaq üçün nəzarət mexanizmi artıq yoxdur. BMT baş katibi Yaxın Şərqdəki vəziyyətin beynəlxalq sülh və təhlükəsizliyi təhdid etdiyini vurğulayıb: “Yaxın Şərqdə xaos dünyada sülh və təhlükəsizliyi təhdid edəcək miqyasdadır”.

A. Qutteriş onu da qeyd edib ki, Suriyada kimyəvi silahın tətbiqi barədə ittiham peşəkar və müstəqil tədqiqatın aparılmasını tələb edir.

Əmək və Əhəlinin Sosial Müdafiəsi Nazirliyi yanında Dövlət Əmək Müfəttişliyi Xidmətinə daxil olan vətəndaş müraciətlərinin bir qisminə ayrı-ayrı işəgötürənlər tərəfindən əməkhaqlarından, zərəre görə ödəmələrdən və s. ibarət sosial xarakterli ödənişlərin işçilərə ödənilməsinin gecikdirildiyi ifadə olunub.

Nazirliyin ictimaiyyətə əlaqələr şöbəsinə AZƏRTAC-a verilən məlumata görə, Xidmət həmin müraciətlərin hər biri ilə əlaqədar qanunvericiliyin tələblərinə uyğun şəkildə tədbirlərin görülməsini və bu ilin birinci rübündə 20 min manatdan artıq gecikdirilmiş sosial xarakterli ödənişlərin işəgötürənlər tərəfindən işçilərə ödənilməsinin

Gecikdirilmiş sosial xarakterli ödənişlər ünvanına çatıb

təmin edib. Həmin vəsaitin 51,1 faizi

əməkhaqlarından, 43,9 faizi zərəre görə ödəmələrdən, qalan hissəsi işəgötürənlər tərəfindən ödənilməli olan sosial müavinət və kompensasiyalardan ibarət olub.

Bu sahədə tədbirlər görülərkən əməyin ödənilməsinin təminatları, əməkhaqqının ödənilməsinin formaları, qaydaları, müddətləri, əvəzçilik üzrə əməkhaqqının ödənilməsi və s. barədə qanunvericilik işəgötürənlərə ətraflı izah olunub.

Azərbaycana şəkərin idxalı 5 dəfəyə yaxın azalıb

Bu ilin yanvar-mart ayları ərzində Azərbaycan 7 milyon 885,61 min ABŞ dolları dəyərində 17 min 448,51 ton şəkər idxal edib. Dövlət Gömrük Komitəsinin mətbuat xidmətindən AZƏRTAC-a bildirilib ki, bu 2017-ci ilin ilk üç ayı ilə müqayisədə 64 min 180,07 ton və ya 4,68 dəfə azdır. İdxal olunan şəkərin dəyəri öten ilin analoji dövrü ilə müqayisədə 29 milyon 694,38 min dollar və ya 4,77 dəfə azdır.

Qeyd edək ki, 2017-ci ilin yanvar-mart aylarında Azərbaycana xarici ölkələrdən 37 milyon 579,99 min dollar dəyərində 81 min 628,58 ton şəkər idxal edilib.

14 aprel 2018-ci il

ATƏT DTİHB - yenə qərəz, yenə böhtan, yenə ikili standartlar!

Bəlli olduğu kimi, ATƏT-in Demokratik Təsisatlar və İnsan Haqları Bürosunun (ATƏT DTİHB), Avropa PA-nın və AŞPA-nın seçki müşahidə missiyası Azərbaycanda keçirilən prezident seçkiləri ilə bağlı ilkin rəyini açıqlayıb. Təəssüf ki, yenə də bu qurum öz amplusundan çıxış edərək, heç bir həqiqətə sığışmayan, eləcə də, siyasi mədəniyyətdən kənar və ürəkbulandırıcı məqamları gündəmə gətirib. Daha dəqiq desək, diqqət çəkəcək və sual doğuracaq məqamlardan biri də ondan ibarətdir ki, Azərbaycanda keçirilən prezident seçkilərini 60 minə qədər müşahidəçi, o cümlədən, yüzlərlə beynəlxalq müşahidəçinin izlədiyi halda, bir neçə qurumun verilən müsbət rəylərə qarşı məntiqsiz və əsassız "rəy" verməsi onların qeyri-ciddiliyindən xəbər verir.

Yeri gəlmişkən, onu da xatırlada bilər ki, ATƏT DTİHB başda olmaqla, onun yan-yörəsində "rəy" vermiş qurumların Azərbaycanda keçirilən seçkilərlə bağlı qərəzli hesabat yaymaları birinci hal deyil. Görünən tərəf budur ki, bu qurumun irad tutduqları "nöqsanlar" konkret faktlara deyil, anti-Azərbaycan xarakterli dairələrin bəyanatlarına əsaslanır. Məsələn, ATƏT DTİHB hələ 2013-cü ilin prezident seçkisi ərəfəsində 1 nömrəli aralıq hesabat yaymışdı və həmin hesabatda seçkilərə hazırlığın gedişatına dair bir sıra qərəzli fikirlər səsləndirilmişdi. Bu dəfə də bənzər hal yaşandı və qurum açıq-aşkar erməniperəstlik, yaxud anti-Azərbaycan xarakterli mövqeyini ortaya çıxarmış oldu. Səbəb isə aprelin 11-də Azərbaycanda demokratik seçkilərin və şəffaflığın təmin olunması, eləcə də seçicilərə, müşahidəçilərə, o cümlədən, yerli və xarici KİV-lərə bütün şəraitin yaradılmasıdır.

Bu arada Azərbaycanın tanınmış siyasi-ictimai xadimləri, millət vəkilləri və s. tanınmış simalar ATƏT DTİHB-nin qərəzli və şəxsiyyətli "rəy"inə münasibətlerini bildirdilər.

Çingiz Qənizadə: "Bütün bunların arxasında nələrin durduğu bizi düşünməyə vadar edir"

Millət vəkili Çingiz Qənizadəyə görə də, ATƏT-in Parlament Assambleyasının, Demokratik Təsisatlar və İnsan Haqları Bürosunun və Avropa Şurası Parlament Assambleyasının aprelin 11-də Azərbaycanda keçirilən prezident seçkiləri ilə bağlı qərəzli hesabatı Azərbaycan ictimaiyyətinin haqlı narazılığına səbəb oldu. "Çünki ikili standartlara əsaslanan bu hesabat xalqımızın siyasi iradəsinə hörmətsizlikdir"-deyə qeyd edən deputata görə, hətta bir çoxları adıçəkilən təşkilatların bu qədər riyakarlıq göstərəcəyinə inanmırdılar. SİTAT: "Biz adları çəkilən təşkilatlardan bu dərəcədə riyakarlıq gözləmədik. Dünyanın hər bir ölkəsində keçirilən seçkilərdə, çox cüzi də olsa, çatışmazlıqlar ola bilər. Lakin həmin çatışmazlıqların seçkilərin nəticələrinə heç bir təsir göstərməyəcə-

yini bilə-bilə bunu bu qədər şişirtmək yanlışdır. Bütün bunların arxasında nələrin durduğu bizi düşünməyə vadar edir".

Deputat, həmçinin, bildirib ki, ATƏT-in açıqlaması əvvəlcədən hazırlanmış bir layihə idi və onlar sadəcə hazır kağızı oxumağa başladılar: "Mən dərhal söhbətin heç də Azərbaycanda keçirilən seçkilərdən deyil, başqa məsələlərdən gəldiyini fərqlənirdim. Azərbaycanın Dağlıq Qarabağ kimi böyük bir problemi var və ATƏT-in Minsk Qrupu bu məsələni nizamlamağa çalışır. Belə bir vəziyyətdə bu problemi görməzdən gəlib ermənilərin yanında olmaq, seçkilərdən də təzyiq vasitəsi kimi istifadə edərək, Azərbaycanı nüfuzdan salmağa çalışmaq və bu məqsədlə qərəzli açıqlama yaymaq yolverilməzdir. Hesab edirəm ki, bu cür açıqlamaların aprelin 11-də keçirilmiş prezident seçkilərinə heç bir təsiri ola bilməz. Azərbaycanda hakimiyyətin mənbəyi xalqdır, Azərbaycan xalqı öz seçimini etdi. Biz seçki məntəqələrində insanların kütləvi şəkildə gələrək, səs vermələrinin şahidi olduq. Seçkilərdən əvvəl gedən proseslərdə də obyektiv, ədalətli bir mühitin yaradılmasının şahidi olmuşduq, bunları danmaq mümkün deyil. Mən ATƏT-in Parlament Assambleyasının, Demokratik Təsisatlar və İnsan Haqları Bürosunun və Avropa Şurası Parlament Assambleyasının dünənki qərəzli hesabatını kəskin şəkildə pisləyirəm".

Elçin Mirzəbəyli: "ATƏT DTİHB-nin müşahidə missiyası üzvlərinin davranışları və qərəzli hesabatı isə ikrah doğurur"

Politoloq, "Xalq Cəbhəsi" qəzetinin baş redaktoru Elçin Mirzəbəyli sözügedən məsələ ilə bağlı qeyd edib ki, o, adıçəkilən Avropa qurumlarının aprelin 11-də Azərbaycanda keçirilən seçkilərlə bağlı hesabatının qərəzli olacağını əvvəlcədən ehtimal ediliirdi. "Adıçəkilən qurumlar hələ seçkilərə müşahidə missiyası göndərəcəklərini bəyan edəndə, bu barədə fikirlərimi bildirmişdim"-deyə vurğulayan politoloq qeyd edib ki, o, seçki pro-

sesi müddətində müşahidə missiyasının rəhbərliyi, əlaqələndiriciləri və üzvləri ilə görüşlərdə də qərəzli yanaşmanı hiss edib. SİTAT: "Belə ki, müşahidə missiyalarının fəaliyyəti seçki prosesini izləmək, prosesə təxribat xarakterli müdaxilələr etmədən tərəfsiz şəkildə dəyərləndirməkdən ibarət olduğu halda, ATƏT DTİHB-nin müşahidə missiyasının üzvləri seçki prosesinə birbaşa aidiyyəti olmayan məqamlarla maraqlanırdılar. Onlar seçici imzalarının toplanması prosesinə maneə yaradılıb-yaradılmamasından daha çox namizədlərin seçici imzalarını hansı mexanizm və resurslardan istifadə edərək, toplanmaları ilə maraqlanırdılar. Halbuki seçici imzalarının necə, hansı siyasi texnologiya və mexanizmlərdən istifadə edilməklə toplanması birbaşa siyasi partiyaların seçki qərarlarının səlahiyyətinə aid olan və sırf texniki xarakter daşıyan bir məsələ idi. Əslində müşahidə missiyası prosesin Seçki Məcəlləsinin tələblərinə nə dərəcədə cavab verməsi məsələləri ilə bağlı çıxış etməli idi. Amma onlar namizədlərin və onların səlahiyyətli nümayəndələrinin seçki texnologiyaları barədə biliklərini "yoxlamaqla", bütövlükdə, prosesi gözəndən salmağa çalışırdılar.

Elçin Mirzəbəyli bir neçə faktı da bölüşərək deyib ki, ATƏT DTİHB-nin müşahidəçiləri namizədlərin səlahiyyətli nümayəndələrinə açıq təxribat xarakterli suallar ünvanlayırdılar. Bu suallardan biri də belə idi: Sizcə hakimiyyət inzibati resurslardan istifadə etməklə, seçicilərə necə təsir göstərir? Göründüyü kimi, sual açıq təxribat xarakterli daşıyır və müşahidə missiyası təmsilçisinin tərəfsiz olmadığını göstərir. Əgər sual "hakimiyyət inzibati resurslardan istifadə etməklə, seçicilərə təsir göstərirmi" formasında qoyulsaydı, o zaman sualın seçki prosesi haqqında ətraflı və dəqiq məlumat toplamaq niyyəti ilə verildiyini söyləmək olardı".

Baş redaktor seçki prosesi müddətində dəfələrlə ATƏT DTİHB-nin müşahidəçilərinin saysız-hesabsız təxribat xarakterli sualları ilə qarşılaşdığını deyib və başqa bir faktı da diqqətə çatdırıb. Belə ki, missiya üzvləri prezidentliyə namizədlərin görüşünə gələn seçicilərin kimliyi ilə maraqlanırdılar: "Müşahidəçilər kənardan prosesi izləmək əvəzinə, görüşlərin keçirildiyi ərazidə, insanlar arasında var-gəl edir, xüsusi səsyzma cihazı ilə həm prezidentliyə namizədlərin çıxışlarını, həm də onlarla görüşə gələn insanların öz aralarındakı söhbətlərini yazırdılar. Əslində, bu müşahidə missiyasının öz səlahiyyət-
lərindən nə qədər kənara çıxdığını, hətta kobud qanun pozuntularına yol verdiyini nümayiş etdirir. Müşahidə missiyasının prezidentliyə namizədlərin görüşlərində iştirakının yeganə məqsədi onlara bərabər şəraitin yaradılıb-yaradılmamasını müəyyənləşdirməkdən ibarət olmalı idi. Amma onların davranışlarında bu məqsəddən başqa, hər şey nəzərə çarpırdı. Bu faktları sadalamaqda məqsədim ATƏT DTİHB-nin müşahidəçilərinin Azərbaycana gəlməmişdən əvvəl, seçki prosesinə qara yaxmaq üçün yaxşıca təlimatlandırıldıklarını diqqətə çatdırmaqdan ibarətdir. Bu baxımdan, hesabatdakı həddindən artıq qərəzli məqamlarla tanış olanda, heç də təəccüblənmədim. Çünki proses ərzində onların təxribat xarakterli suallarına verilən arqumentli cavabların necə qəzəblə qarşılandığını görmüşdüm".

Elçin Mirzəbəyli vurğulayıb ki, Azərbaycanda seçkiləri çoxsaylı beynəlxalq müşahidə missiyaları izləyib və prosesə obyektiv qiymət veriblər. ATƏT DTİHB-nin müşahidə missiyası üzvlərinin davranışları və qərəzli hesabatı isə ikrah doğurur.

Millət vəkili Sahib Aliyev: "Özlərindən təkliddə rəy öyrəndikdə, məntəqələrdəyken hər şeyin normal olduğunu deyib, bir gün sonra isə bəlli çevrələrin tərtib etdiyi qərəzli, obyektivlikdən uzaq mətni oxuyub, özlərini pis vəziyyətdə qoyurlar"

"Birinci dəfə deyil ki, biz həmin qurumun bu cür adekvatlıqdan uzaq və ziddiyyətli yanaşmasıyla üzləşirik". Bu sözləri isə açıqlamasında millət vəkili Sahib Aliyev deyib. Onun sözlərinə görə, əvvəllər gördük ki, ATƏT-i təmsil edənlər burada bir açıqlama verir, sonradan isə müəyyən dairələrin təsiri ilə daha sonra həmin sözlərə uyğun olma-

yan bəyanatlar yayırlar: "Son iki seçkidə isə, artıq bura hazır mətnlə gəlirlər. Özlərindən təklidə rəy öyrəndikdə, məntəqələrdəyən hər şeyin normal olduğunu deyib, bir gün sonra isə belli çevrələrin tərtib etdiyi qərəzli, obyektivlikdən uzaq mətni oxuyub, özlərini pis vəziyyətdə qoyurlar. Bizim üçün onların öncədən tərtib edilən qərəzli rəyləri yox, hər bir insanın gördüyü mənzərə önəmlidir. Mənzərə isə bundan ibarətdir ki, biz hər dəfə xalq olaraq daha üstün seçki mədəniyyəti və mü-təşəkkillik sərgiləyirik ki, bu da yüksək seçici fəallığı və əhəmiyyətli sayılacaq hər hansı nöqsanın olmamasında özünü göstərir".

Azər Həsərat: "Hamı bilir ki, onların açıqladığı fikirlər məqsəddir və bizim üçün bir kağız parçasından artıq bir şey deyil"

Mətbuat Şurasının İdarə Heyətinin üzvü Azər Həsərat isə mövzu ilə bağlı deyib ki, o, baş verənlərdən xeyli təəccüblənib. Belə ki, səsvermə günü şəxsən müşahidə aparıb və beynəlxalq xarici medianı izləyib. SİTAT: "Eyni zamanda, ayrı-ayrı müşahidə missiyalarının mətbuat konfranslarında iştirak etmişəm. Yəni xaricdən gələn çoxsaylı müşahidə missiyalarının dördünün mətbuat konfransında birbaşa iştirak etmişəm. Avstraliyadan tutmuş İtaliyaya, Argentinaya qədər müxtəlif ölkələri təmsil edən müşahidə missiyaları mətbuat konfransları keçiriblər".

Azər Həsəratın sözlərinə görə, onların hamısı, birmənalı şəkildə, Azərbaycanda keçirilən səsverməni yüksək dəyərləndiriblər və heç bir missiya hər hansı pozuntu haqqında məlumat verməyib: "Hətta Avstra-

liyadan, başqa-başqa ölkələrdən olan nümayəndələr Azərbaycanda tətbiq olunan texnologiyaları öyrənib, öz ölkələrində tətbiq etməyin zərurətindən danışdılar. Yəni o adamlar deyirdilər ki, burada elə bir şərait yaradılıb ki, insanlar sakit və rahat bir şəkildə gəlib səs verə bilirlər. Eyni zamanda, mətbuatın boğulması ilə bağlı deyilənlər cəfəngiyyatdan başqa bir şey deyil. Çünki bu seçki kampaniyası başladığı dövrdən bu günə qədər Azərbaycanda heç bir jurnalistə qarşı hər hansı addım atılmayıb. Həbs edilən, döyülən və tutulub saxlanılan olmayıb. Ümumiyyətlə, səsvermə prosesini, bütövlükdə, seçki prosesini izləmək istəyən heç bir jurnalistə əngəl törədilməyib. O zaman bunlar nəyə əsaslanıb deyirlər ki, mətbuatın fəaliyyətinə əngəllər törədilib. Yəni bütün bunlar qərəzdən xəbər verir və əsassızdır. Biz bunları rədd edirik".

Azər Badamov: "Azərbaycan dövləti üçün əsas xalqın seçimidir"

"Qərbyönlü beynəlxalq təşkilatların Azərbaycana ikili standartlarla yanaşması və bundan sonra da belə olacağı məlum mə-

sələdir". Bunu müxbirimizə açıqlamasında millət vəkili Azər Badamov deyib. Onun sözlərinə görə, bunun da kökündə bir neçə məsələ dayanır: "Birincisi ondan ibarətdir ki, biz müsəlman ölkəsiyik və müsəlman ölkəsi olmağımıza baxmayaraq, bir çox Qərb ölkələrindən qabaq müstəqilliyimiz və dövlətimiz olub. Həm də Avropaya insan hüququ və azadlıqların qarçıları adlandırıldığı ölkələrdən qabaq biz qadınların hüquq və azadlıqlarını tanıyıyıq və qadınlara cəmiyyətə inteqrasiya olunmaq və onların seçib-seçilmək hüququnu təmin etmişik.

İkincisi isə bu gün biz sabit, demokratik, güclü və müstəqil Azərbaycan respublikasını qura bilmişik. Azərbaycan dövləti və Konstitusiyası vətəndaşların hüquqlarını qoruyur və vətəndaşlarına seçib -seçilmək imkanları yaradıb. Yüksək standartlara uyğun seçki institutu formalaşdırmışdıq. Hətta qeyd etmək istəyirəm ki, Azərbaycandakı şəffaf və azad seçki heç ATƏT DTİHB, ATƏT PA, AŞPA kimi qurumlarını təmsil edən ölkələrdə belə yoxdur. Bizə qarşı qısqıncılığın təməlinə də bunlar dayanır. Onlar fikirləşirlər ki, necə ola bilər ki, müsəlman ölkəsi olan Azərbaycanda hər şey Avropadan yaxşı təşkil olunur. Qərb öyrəşib ki, müsəlman ölkələrində qeyri-stabilitlik olsun, müharibələr yansın və ölkəmizin milli sərvətlərini, ərəb ölkələrində olduğu kimi, talanıb aparılsın. Azərbaycana gələndə isə, görürlər ki, burada xalq dövlət siyasətini dəstəkləyir, öz liderin yanında birləşib, ağılı-savadı yerindədir və yad ünsürlərin ölkəmizə gəlməsinə imkan vermir, demokratik seçki keçirir və dövlət də xalqın fikirinə hörmətlə yanaşır. Ona görə də qeyd etdiyiniz təşkilatlar mü-

əyyən dairələrdən sifarişlər alır, seçkiləri azad-şəffaf keçirməyimizə baxmayaraq, müşahidələri əsasında fikir formalaşdırmır və gələndə, özləri ilə gətirilmiş hazır şablon bəyanatla çıxış edirlər. Onlar birdəfəlik bil-məlidirlər və bundan sonra da biləcəklər ki, onların açıqladığı sərəm rəy xalqımızın fikrini dəyişmir. Hamı bilir ki, onların açıqladığı fikirlər məqsəddir və bizim üçün bir kağız parçasından artıq bir şey deyil.

Azərbaycan dövləti üçün əsas xalqın seçimidir. Biz seçkini kimlərsə xoşuna gəlmək üçün keçirməmişik. Biz seçkini keçirmişik ki, xalqın seçimini öyrənək. Xalqımız da ağıllı və gələcəyi görən xalqdır və ona görə də, səslerini Azərbaycanın möhkəm gələcəyinə verdilər. Seçkilər haqqında qısqıncılıqla şablon fikirlər söyləyənlər də görüblər ki, onların fikirləri Azərbaycan xalqı üçün heç bir əhəmiyyət daşımır. Düşünürəm ki, gələcək seçkilərdə onlar bundan nəticə çıxardarlar və reallığı qiymətləndirməklə düzgün mövqe tutmağı öyrənərlər".

Beləliklə, verilən açıqlamalardan və mü-nasibətlərdən də açıq-aydın görünür ki, bu ATƏT DTİHB, ATƏT PA və AŞPA kimi qurumların məlum addımları birbaşa müstəqil, azad, demokratik və bütün sahələrdə inkişaf yolunu tutmuş Azərbaycan dövlətinə qarşı hesablanmış mənfur planın tərkib hissəsidir. Əlbəttə ki, bu ölkənin ən sadə vətəndaşından tutmuş tanınmış simalarına qədər hər kəs bənzər niyyətli çirkinliklərə qarşı öz sərt sözlərini deməkdə davam edəcək. Necə deyirlər, faktlar göz qarşısındadır...

Rövşən NURƏDDİNOĞLU

Müşfiq Ələsgərli: "ATƏT dediklərini isbat etmək üçün heç bir fakt göstərə bilmir"

"ATƏT və ATƏT PA-nın 12 aprel tarixdə yaydıqları bəyanat, prezident seçkisi ilə bağlı reallığı əks etdirmir. Onlar, seçki prosesində hansısa problemlərin olduğunu ümumi şəkildə bəyan etsələr də, dediklərini isbat etmək üçün heç bir fakt göstərə bilmirlər. Buna görə də çox acınacaqlı duruma düşürlər". Bunu SİA-ya açıqlamasında Jurnalistlərin Həmkarlar İttifaqının sədri, Mətbuat Şurasının sədr müavini Müşfiq Ələsgərli deyib.

Onun sözlərinə görə, digər tərəfdən, dü-nən mətbuat konfransında ATƏT adından elan edilən bəyanatla, ATƏT-ə üzv olan ayrı-ayrı dövlətlərin müşahidəçilərinin səslen-

dirdikləri bəyanatlar arasında kəskin şəkildə fərqlilik var: "Belə ki, ATƏT-ə üzv ölkələrin müşahidəçiləri, məsələn, Fransa, Avstriya və sair, elan edirlər ki, seçki çox yüksək formada baş tutub. Hətta Avstriya nümayəndəsi deyir ki, kaş onların da ölkəsində seçkilər bu tipdə keçirilsin. Amma ATƏT adına danışan 3 nəfər adam fərqli fikir səsləndirir. Sual yaranır: ATƏT özü bu dövlətlərdən ibarət deyilməyib? Əgər üzv dövlətlər belə düşünürsə, onda ATƏT kimin fikrini ifadə edir?! Niyə üzv dövlətlər normaldır deyirlər, ATƏT isə qeyri-normal deyir? Bütün bunlar ATƏT müşahidə missiyası adından çıxış edən 3 nəfərin obyektivliyini və legitimliyini şübhə altına alır. Məsələ ondadır ki, həmin 3 nəfər təmsilçi Azərbaycan media təmsilçilərinin suallarını da cavablandıra bilmədilər. Mətbuat konfransı keçirdiklərini bəyan etsələr də, suallar yarananda "vaxtımız bitir" deyib cavablardan yayınmağa üstünlük verdilər. Bu da media təmsilçilərində haqlı narazılıq yaratdı. Bir sözlə, ATƏT adından elan edilən ilkin bəyanat çox qərəzli və şübhəlidir. Həmin qərəzi sübut etmək üçün çoxlu faktlar var, bu faktların bir qismi media səhifələrində açıqlanıb. Görək onlar nə cavab verəcəklər".

"Mənim Kim Çen İnlə görüşüm möhtəşəm olacaq"

Mənim Şimali Koreya lideri Kim Çen İnlə görüşüm möhtəşəm olacaq. Axar.az xəbər verir ki, bu sözləri ABŞ Prezidenti Donald Tramp deyib. "Hazırda mənle Kim Çen İn arasında görüşlər planlaşdırılır. Fikrimcə, möhtəşəm olacaq. Düşünürəm ki, biz böyük ehtiramla gələcəyik və nə olacağını görəceyik", - Tramp bildirib.

Rövşən Rzayev: ATƏT DTİHB-nin qərəzli seçki hesabatı birmənalı olaraq əvvəlcədən hazırlanmış hesabatdır

ATƏT-in Parlament Assambleyasının, Demokratik Təsisatlar və İnsan Haqları Bürosunun və Avropa Şurası Parlament Assambleyasının aprelin 11-də Azərbaycanda keçirilmiş prezident seçkiləri ilə bağlı qərəzli hesabatı birmənalı olaraq əvvəlcədən hazırlanmış, Azərbaycanın bugünkü reallığını əks etdirməyən hesabatdır. Bu fikri AZƏRTAC-a açıqlamasında Milli Məclisin deputatı, Azərbaycanın AŞPA-dakı nümayəndə heyətinin üzvü Rövşən Rzayev deyib. Rövşən Rzayev bildirib ki, bunun səbəbi Azərbaycana qarşı həyata keçirilən ikili standartlardır. Azərbaycan xalqı heç zaman bu cür ədalətsiz yanaşma ilə razılaşmaya-caq.

İndiyədək müxtəlif ölkələrdə seçkiləri müşahidə etdiyini bildiren Milli Məclisin deputatı deyib: "Bir neçə il əvvəl AŞPA-nın müşahidə missiyasının tərkibində Ukraynada keçirilən seçkiləri izləyirdim. Biz 20 qrupa bölünmüşdük və hər qrupda 2 deputat var idi. Mən finlandiyalı nümayəndə ilə bütün gün ərzində məntəqələri gezdim. Sonra biz AŞPA nümayəndəliyinin o vaxtkı rəhbərinə hesabat verdik. İyirmi qrupun hamısı seçkilərin müsbət keçdiyini bildirdi və yazılı şəkildə nümayəndəliyin rəhbərinə hesabat verdi.

bat verdi. AŞPA nümayəndəliyinin rəhbəri razılığını bildirərək dedi ki, seçkilər baş tutub, hər şey qaydasındadır, heç bir problem yoxdur. Bununla da biz işimizi bitirdik. Ertesi gün axşam isə Ukraynada mətbuat konfransı keçirildi. Orada ATƏT-in, Avropa Parlamentinin və AŞPA-nın nümayəndələri var idi. Hesabat vaxtı AŞPA nümayəndəliyinin rəhbəri birdən-birə dedi ki, Ukraynada keçirilən seçkilər ədalətdən uzaqdır və o, bizim gördüklərimizin tam əksini dedi. Bunu deməkdə məqsədim odur ki, bunların hazırladığı hesabat tam ədalətsiz, ikili standartlara əsaslanan hesabatdır.

Azərbaycan xalqı öz seçimini etdi. Bu seçimə hörmətlə yanaşmaq lazımdır. Azərbaycan xalqı öz liderinə inanır, onun ətrafında hər zaman sıx birləşib. Azərbaycan xalqı müdrik xalqdır, heç zaman yol verməyəcək ki, ölkəmizdə qərəzli qüvvələrin istədiyi kimi, onlara lazım olan fəaliyyət həyata keçsin. Azərbaycan vətəndaşı öz doğma Vətəninə bağlıdır. Azərbaycan bugünkü sabitliyini heç zaman heç nəyə dəyişməz. Buna görə də bu qərəzli qüvvələrin ədalətsiz mövqeləri bizi narahat etmir".

ATƏT müşahidəçilərinin Azərbaycana gəlişi xüsusi sifariş idi

İstər seçki zamanı keçirilən "exit-poll"larda, istərsə də müxtəlif təşkilat və ölkələrin müşahidəçilərinin rəylərində Azərbaycandakı seçkilərin tam şəffaf və Seçki Məcəlləsinə uyğun şəkildə keçirilməsi ilə bağlı müddəalar qeyd olunduğu halda, ATƏT-in Demokratik Təsisatlar və İnsan Haqları Bürosu mətbuat konfransında qərəzli mövqe sərgilədi. Ümumiyyətlə, ATƏT DTİHB Azərbaycanda keçirilən seçkilərlə bağlı əksər hallarda ya qərəzli, obyektivlikdən uzaq, ya da ikili yanaşmaları ilə yadda qalıb və bu qurum yəndə öz ampluasında qaldığını bir daha təsdiqlədi. Təbii ki, bu cəmiyyətdə birmənalı qarşılanmadı və haqlı narazılığa səbəb oldu.

Qurumun mövqeyinin əvvəlki aralıq hesabatı ilə üst-üstə düşməməsi faktı da inkar edilə bilməz və əslində, bu fakt məsələnin əsl mahiyyətini ortaya qoyur. Çünki müşahidə missiyasının aralıq hesabatında deyilirdi ki, seçki komissiyalarının tərkibi parlamentdəki siyasi qüvvələrin sayına əsasən təşkil olunub. Hesabata əsasən, məntəqə seçki komissiyalarına yaxşı treninq keçirilib və missiyaya rəsmi qurumlardan məlumat verilib ki, səsvermə hüququna malik insanların qeydiyyatı tam aparılıb. Aralıq hesabatına əsasən, namizədlərə ayrılmış pulsuz efir vaxtı debatlar üçün istifadə olunur və ictimai yayımla efirə verilir. Həmçinin, qeyd olunur ki, məhkəmə və Mərkəzi Seçki Komissiyasına müşahidə dövrü ərzində heç bir şikayət daxil olmayıb. Aralıq hesabatında o da vurğulanırdı ki, bir sıra partiyalar bu siyasi kampaniyaya qoşulmamağa, seçkiləri boykot edəcəklərini bildirdi. Buna səbəb isə hazırlıq üçün kifayət qədər vaxtın olmadığı bəhanə gətirilirdi.

Məsələ budur ki, Azərbaycanın dağıdıcı müxalifəti xalqın etimadını tamamilə itirdiyini, seçkilərdə məğlub olacağını bildiyi üçün seçkiyə qatılmamaqla, boykot qərarı ilə özlərini sığortalamağa çalışmaq, beynəlxalq qurumlara tamamilə yanlış məlumatlar da ötürməkdən çəkinmədilər. Görünən odur ki, onların xaricdəki havadarları, antiAzərbaycançı şəbəkə isə Azərbaycana qarşı çirkin kampaniya aparmaq üçün ATƏT DTİHB-nin müşahidə missiyasından vasitəçi olaraq istifadə etdi və ATƏT DTİHB-nin seçkidən sonra mətbuat konfransındakı qərəzi də bu məkrli kampaniyanın təzahürü idi.

Müşahidə missiyası rəhbərinin mövqeyi beynəlxalq müşahidəçilərin rəyləri ilə təzad təşkil edir

ATƏT-in Demokratik Təsisatlar və İnsan Haqları Bürosunun müşahidə missiyası rəhbərinin fi-

kirləri digər beynəlxalq təşkilatların təmsilçilərinin rəyləri ilə təzad təşkil edir. Çoxsaylı beynəlxalq müşahidəçilərin və təşkilatların Azərbaycanda seçkilərin ədalətli, şəffaf, beynəlxalq standartlara cavab verən, demokratik şəraitdə keçirildiyini bəyan etməsi, hətta qonşu ölkələri bundan nümunə götürməyə səsləməsi bu təzadı təsdiq edir. Bildiyimiz kimi, 2013-cü ildə keçirilən prezident seçkilərində də bu qurum eyni qərəzli mövqedə olub və bu baxımdan, 2018-ci il aprelin 11-də keçirilən prezident seçkilərində də missiyanın mövqeyinin dəyişməyəcəyi gözlənilən idi. Hətta onların son çıxışlarından bəlli oldu ki, iki ay müddətində hazırlanacaq hesabat da qərəzliliyinə görə heç də əvvəlkilərindən fərqlənməyəcək.

Türkdilli ölkələrin Əməkdaşlıq Şurasının müşahidə missiyasının rəhbəri Ömər Kocamanın müşahidəçilərin yekunlarına dair keçirilən mətbuat konfransındakı çıxışı təsdiq edir ki, Azərbaycanda keçirilən seçkiləri yaxından izləyən Türkdilli Ölkələrin Əməkdaşlıq Şurası və TÜRK PA da seçki prosesində hər hansı bir qanun pozuntusuna rast gəlməyib. Fransa parlamentinin müşahidə missiyası prezident seçkilərinin yekunu ilə bağlı aprelin 12-də keçirdiyi hesabat xarakterli mətbuat konfransında Azərbaycan-Fransa Parlamentlərarası Dostluq Qrupunun sədri Pyer Alan Rafan apardıqları müşahidələr zamanı qanun pozuntusuna rast gəlmədiklərini, Fransa Senatının fəxri müşaviri Mişel Laflandre isə, məntəqələrdə böyük seçici fəallığı müşahidə olunduğunu, seçkinin beynəlxalq standartlara tam cavab verdiyini bildiriblər. Hər birini sadalamağa ehtiyac yoxdur və hamıya bəllidir ki, dünyanın bir çox ölkələrindən olan müşahidəçilər keçirdikləri mətbuat konfranslarında hər biri ayrı-ayrılıqda Azərbaycanda keçirilən 11 aprel prezident seçkilərinin tam demokratik, azad, şəffaf olması barədə, qanunun bütün tələblərinə cavab verməsi barədə, ən müasir texniki təchizatlarla təmin edilməsi barədə müsbət rəy bildirib və hətta ölkəmizin digərlərinə nümunə olacağını da

vurğulayıblar.

Görəsən, ATƏT-in Demokratik Təsisatlar və İnsan Haqları Bürosunun müşahidə missiyası Azərbaycanda seçkiləri izləyən və öz müsbət mövqelərini ortaya qoyan digər beynəlxalq təşkilatlardan hansı demokratikliyi ilə fərqlənir? Yoxsa seçkilərlə bağlı mövqeyini ortaya qoymuş digər beynəlxalq qurumların fəaliyyətinin şəffaflığına da ATƏT DTİHB kölgə salmaq istəyir? Necə ola bilər ki, ölkəmizdə keçirilən prezident seçkilərini izləyən çoxsaylı müşahidəçilərin prosesini yüksək dəyərləndirdiyi halda, ATƏT DTİHB tam əks fikirlə çıxış edir? Onlara elə gəlmirmi ki, problemi özlərində axtarmalıdır və qərəz də göz qabağındadır? Maraqlıdır, bu qurum bu qədər müşahidəçinin mövqeyinə əks mövqe nümayiş etdirdiyi zaman öz-özünü ifşa etdiyinin fərqi görmür?

Media nümayəndələrinin suallarına cavab verməyən müşahidəçilər ATƏT DTİHB-nin qərəzli mövqeyini ortaya qoydular

Müşahidə missiyalarının üzvləri keçirdikləri mətbuat konfransında Azərbaycanın media nümayəndələrinin suallarının heç birinə cavab vermədilər və səsləndirilənləri tenqidi fikirlər arqumentlərlə öz təsdiqini tapmadı. Nəticə etibarilə şouya bənzər bu çıxışların əvvəlcədən senariləşdirildiyi və planlaşdırıldığı gün kimi aydındır. Özü-nü Azərbaycan xalqının dostu kimi göstərməyə çalışan bu müşahidə missiyası, əslində, seçki zamanı Cənab İlham Əliyevə 86,03 faiz səs verən Azərbaycan xalqının iradəsinə hörmətsizlik nümayiş etdirdi. Hər hansı bir xalqın dostu kimi mövqe sərgiləmək istəyənlər həmin xalqın iradəsi və rəyi ilə hesablaşmaq məcburiyyətindədirlər. Əgər biz bunun əksini görürüksə, deməli, ATƏT DTİHB-nin nə obyektiv qiymət verən qurum kimi, nə də bu xalqın dostu kimi özünü göstərməyə haqqı yoxdur.

Seçki prosesindən razı qalanlar arasında prezidentliyə namizədlərin də olması bütün suallara aydınlıq gətirir. Prezidentliyə na-

mizədlərin də ATƏT-in seçkilərlə bağlı bəyanatını yalan hesab etdiklərini bildirmələri tərs şillə effekti kimi müşahidəçilərin yaddaşından silinənlər deyil. Guya ki, namizədlərə fərqli rəqabət mühiti yaradıldığını iddia edənlərə, məhz müxalif namizədlər tərəfindən bildirilən irad, onların fikirlərinin həqiqətə uyğun olmayan, yalan olduğunu bildirilməsi ATƏT DTİHB üçün çox xəcalətverici oldu. Məhz bu məqam özünü dünyaya demokratiya çarçısı kimi sırmaq istəyən quruma, onun onsuz da qalmayan nüfuzuna çox karlı bir zərbə oldu və ümumiyyətlə, Azərbaycanın qələbəsinə və uğurlarına sevinməyənlərin hər biri öz payını aldı.

Hazırda ATƏT-in Minsk Qrupunun qarşısında Dağlıq Qarabağ münaqişəsinin həlli məsələsi var, amma hələ də münaqişəsinin həllinə nail olunmayıb. Uzun illərdir ki, qurumdan bu problemin həlli tələb olunursa da, heç bir nəticə hasil olmayıb. Məhz bu nəticəsiz fəaliyyətinə dəfələrlə iradlar bildirilib və haqlı olaraq qınaq obyektinə çevrilib. Görünür, bu nəticəsiz fəaliyyətinə görə Azərbaycan tərəfinin etirazına cavab olaraq, münaqişənin həllinə nail olmaq əvəzinə, torpaqlarımızı erməni işğalçılarından, terrorçulardan azad etmək və almaq əvəzinə, bizdən qisas alır.

Kişi namizədi qadın kimi görməsi ATƏT-in seçkiyə hansı "gözlə", hansı "ciddiyyətlə" baxdığını aydın göstərir

Digər bir maraqlı faktı diqqətə çatdırmaq yerinə düşərdi ki, ATƏT-in seçkidə müşahidəçisi olmuş Stefan Şennax prezidentliyə namizədliyi Sosial Demokrat Partiyasından irəli sürülmüş Araz Əlizadəni qadın kimi təqdim edib. Məsələ burasındadır ki, kişi namizədi qadın kimi görməsi ATƏT-in seçkiyə hansı "gözlə", hansı "ciddiyyətlə" baxdığını aydın göstərir. Eyni zamanda, bu fakt ondan xəbər verir ki, qurum, ümumiyyətlə seçki ilə əlaqədar, namizədlər və seçicilərlə əlaqədar zərər qədər maraqlı olmayıb. Daha doğrusu, bir dənə də olsa, qadın namizəd olmadığı bir seçkidə bu boyda

səhv onu göstərir ki, rəqabət mühitinin qeyri-bərabər olmasından demə vuran ATƏT heç namizədlərə maraqlanmayıb da. Yaxud əksini fərz etsək, namizədin cinsi mənsubiyyətini doğru-dürüst bilməyən təşkilatın iradi kimin üçün maraqlı ola bilər?

Təbii ki, bu qurum, hər zaman olduğu kimi, Azərbaycanın, bu xalqın mövqeyindən deyil, əks qüvvələrin maraqlarından çıxış edir. Namizədlərin kimliyindən xəbəri olmayanların rəqabət mühiti haqda fikir söyləməsi heç də bu xalqın maraqlarına hesablanma bilməz. Ələlxüsus da, aydın şəkildə görünür ki, namizəd haqqında məlumatı olmayan qurum, deməli, seçkilərə diqqət ayırmayıb, əksinə, pozuntu hallarını müşahidə etmək tapşırığını yerinə yetirmək niyyəti ilə əvvəlcədən təyinatlanıb. Hətta bu pozuntuların şahidi olmayan və namizədlər haqqında marağı, məlumatı olmayan qurumun, görünür, yalnız mənfi rəy bildirəcəyi barədə lazımcına məlumatı, tapşırığı və marağı olub.

Ermənistandakı proseslərə loyol münasibət bildiren ATƏT hansı üzlə Azərbaycan haqda arqumentsiz ittihamlar irəli sürür?

Ermənistan tərəfindən beynəlxalq hüququn kobud şəkildə pozulmasına, işğalçılıq siyasətinə, BMT-nin qətnamələrinə məhəl qoymamasına heç bir reaksiya verməyən, münasibət bildirməyən ATƏT, bu işğalçı ölkədə keçirilən seçkilərə də fərqli yanaşma sərgiləməklə öz simasını ortaya qoydu. Hər mənada, Azərbaycandan dəfələrlə geri qalan, acınacaqlı bir durumda olan, işğalçılıq və terrorçuluq siyasəti yürüdən ölkənin seçkiləri barədə niyə bu qədər aqressiv münasibət sərgiləmədi ATƏT? Belkə bu qurum Serj Sarkisyanın yeni dövlət üsul-idarə mexanizmi ortaya atıb, bütün səlahiyyətləri öz əlinə aldığından xəbərsizdir və bu diktatorun yaratdığı diktaturanı da görmür? Yoxsa Ermənistan müxalifətinin "ölkə vətəndaşlığı olmayan prezident olmaz" tələbindən də xəbərsizdir ATƏT? Bütün bu sadalanan məqamlar Azərbaycanda müqaisə edilə biləcək hallardır? Beynəlxalq hüquq normaları ilə yanaşı, Ermənistanın özünün də konstitusiyasına zidd olan prezident seçkilərinə belə aqressiv münasibət bildirməyən bir təşkilat, başa düşmənmü ki, Azərbaycanda görmədikləri ən kiçik texniki çatışmazlıq olsa belə, bu, konstitusiyanın pozulması ilə müqaisə belə edilə bilməz? Ermənistandakı proseslərə loyol münasibət bildiren ATƏT hansı üzlə Azərbaycan haqda, ələlxüsus, əsassız şəkildə, arqumentsiz bu cür ittihamlar irəli sürür?

ATƏT müşahidəçilərinin Azərbaycanca gəlişi xüsusi sifariş idi

Jurnalistlərin kəskin iradı ilə qarşılaşdıqları zaman, gördülər ki, Azərbaycan ictimaiyyəti öz qətiyyətli mövqeyini sərgiləmək əzmindədir

Seçki məntəqələrində təchizatın, internetin zəif olmadığını, birbaşa yayımın olduğunu görməzliyə vurdu bu qurum seçki ərəfəsində və seçki bitdikdən sonra bu xalqın bayram əhval-ruhiyyəsini də təkzib edə biləcəklərini düşünür? Yaxud elə zənn edirlərmi ki, Azərbaycan ictimaiyyəti onların bu ziddiyətli, qərəzli mövqeyinə, ikili standartlarına məhəl qoymayacaq, ya da cavab verməyəcək? Əgər belə düşünürdülərsə də, mətbuat konfransında jurnalistlərin kəskin iradı ilə qarşılaşdıqları zaman səhv düşüncədə olduqlarını anladılar. Bildilər ki, Azərbaycan xalqı və ictimaiyyəti onların haqsız, qərəzli mövqeyinə biganə qalması deyil və öz qətiyyətli mövqeyini sərgiləmək əzmindədir və iradlarını bildirmək iqtidarına malikdir. "Səs Media Qrupun" rəhbəri Bəhruz Quliyevin, "İki Sahil" qəzetinin baş redaktoru Vüqar Rəhimzadənin və digər kütləvi informasiya vasitələri nümayəndələrinin sərt tənqi-

dinə məruz qalan və suallarına cavab verməkdə acizlik sərgiləyən ATƏT nümayəndələri Azərbaycan ictimaiyyətinin öz demokratik hüquqlarını yaxşı bildiyinin, ikili standartlarına qarşı sərt tənqi göstərdiyinin şahidi olduqları zaman hansı inkişaf etmiş cəmiyyətlə qarşılaşdıqlarının fərqi idilər. Simulyasiya edərək suallara cavab verməkdən boyun qaçırmaları da, məhz bu deyilən-

ləri isbatlayır. Belə bir reaksiya vermələri, suallara cavab verməkdən boyun qaçırmalarına haqq qazandırmaq fikrimiz yoxdur. Amma bir məsələni də qəbul etmək lazımdır ki, əgər ATƏT müşahidəçilərinin, çıxış edənlərin əlinə kiçik bir fakt olsaydı, suallara da cavab verərdilər, hətta həmin faktı sənədləşdirib, arqument şəklində beynəlxalq ictimaiyyətə də təqdim edərdilər. Bu susunluq,

cavab verməmək əgər bir tərəfdən qeyri-normal qarşılanırsa, digər tərəfdən də arqumentlərsizlik kimi qeydə alınır.

Prezidentliyə namizədlərin qələbə qazanmış namizədi təbrik etdiyi bir vaxtda, Azərbaycan xalqının bayram etdiyi bir dönmədə, ATƏT və AŞPA kimi qurumlar ölkəmizə yeni təzyiç rıçaqları yaratmaq üçün yalan, qərəz və ikili standartlar kimi köhnə vərdişlərinə əl atsalar da, bunun nəticə verməyəcəyinin fərqi idilər. Azərbaycan cəmiyyətinin etirazı ilə qarşılaşdılar. Daha dəqiq desək, jurnalistlər, millət vəkili, siya-sətçilər, bir sözlə, hamı onlara etiraz etdi və susdu. Lakin nəzərə almaq lazımdır ki, ATƏT DTİHB-nin müşahidə missiyasının yekun hesabatı iki ay ərzində açıqlanacaq və rahat olmaq üçün hələ tezdir. Nəzərə alsaq ki, bu hesabat daha da qərəzli və başdan-ayağa yalanla, iftiralarla dolu ola bilər, ictimaiyyət, Azərbaycan cəmiyyəti öz sözü-nü deməli, ATƏT kimi ikili standartlar siya-səti yürüdən, ədalətsizlik nümayiş etdirən, anti-Azərbaycan qüvvələrin sifarişini yerinə yetirən qurumlara bu xalqın iradəsinə hörmət etməyi tələb etməlidir.

İnam İMRANOĞLU

ATƏT özünü gözdənsalma siyasəti aparır

"Bu qurumun Azərbaycana qarşı qərəzinin kökündə erməniperəst dairələrin sifarişi və tapşırığı dayanır"

Beynəlxalq təşkilatları təmsil edən müşahidəçilər, o cümlədən də, ATƏT/DTİHB Azərbaycanda keçirilən 11 aprel prezident seçkiləri ilə bağlı bəyanat verdi. Əksər beynəlxalq müşahidəçilər seçkilərin azad, ədalətli və şəffaf keçirildiyini bildirsələr də, ATƏT-in müşahidə missiyası əks-mövqə nümayiş etdirdi. Mətbuat konfransı keçirən müşahidə missiyası, ənənəvi olaraq, şər, böhtan, əsassız iddialar, həqiqətdən uzaq olan fikirlərlə çıxış etdilər. Bu da ATƏT-in Azərbaycana qarşı olan qərəzinin dəyişmədiyini göstərir. Söhbət etdimiz müsahiblərimiz də, ATƏT-in müşahidə missiyasının mövqeyinin tamamilə qərəzli olduğunu bildirdilər.

Millət vəkili Eldəniz Səlimov:

- Azərbaycanda 11 aprel 2018-ci ildə keçirilən prezident seçkiləri müstəqillik dövrümüzdə ən şəffaf, ədalətli və demokratik normalara əsaslanan seçkilər olmuşdur. Bir çox beynəlxalq təşkilatlar, qeyri-hökumət təşkilatları, siyasi partiyalar tərəfindən seçkinin şəffaf, ədalətli və demokratik əsaslarla keçirilməsi təsdiqlənsə də, ATƏT həmişəki kimi, yenə də erməniperəst lobbının və Azərbaycanın inkişafını gözü götürməyən bir sıra qüvvələrin təzyiçi ilə bu seçkilərə ləkə vurmaq siyasəti aparır. Bu qurumun Azərbaycana qarşı qərəzinin kökündə erməniperəst dairələrinin sifarişi və tapşırığı dayanır.

"Kaspi" qəzetinin baş redaktoru İlham Quliyev:

- Azərbaycan müasir, dünyəvi bir dövlət olaraq, 100 il bundan öncə, müsəlman Şərqi qəndə yaradılan ilk demokratik respublikanın varisidir. Hazırda Cənubi Qafqazın lider dövləti statusundadır, beynəlxalq ictimaiyyətin diqqət və hörmətini qazanıb, dünyada etibarlı tərəfdaş kimi tanınır, Şərqlə Qər arasında mühüm körpü rolunu oynayır. Eyni zamanda, Azərbaycanda demokratik prinsiplər qorunur. Demokratiyanın əsas göstəricilərindən sayılan seçkilər də ölkəmizdə tam azad, demokratik və şəffaf şəkildə keçirilir. Bir çox demokratik dövlətlər kimi, Azərbaycan da ölkədə keçirilən seçkilərin ədalətliliyini, obyektivliyini və şəffaflığını dünyaya göstərmək üçün beynəlxalq təşkilatlarla əməkdaşlıq edir. Hər dəfə ölkəmizdə seçkilər keçiriləndə, seçki prosesində müşahidə missiyası həyata keçirən beynəlxalq təşkilatlara dəvətlər göndərilir, yerli müşahidəçilərlə yanaşı, onların da seçki prosesini yaxından izləmələrinə şərait yaradılır. ATƏT-in Demokratik Təsisatlar və İnsan Haqları Bürosu (DTİHB) da bu şəraitdən yararlanaraq beynəlxalq təşkilatlardandır. Builki seçkilərdə də ATƏT DTİHB-nin müşahidə missiyasının prosesi izləməsi, müşahidə etməsi üçün hər bir şərait yaradılıb. Onlarla bərabər, digər beynəlxalq təşkilatların nümayəndə heyətləri də seçki prosesini müşahidə edib. Diqqət çəkən

odur ki, ATƏT missiyasından başqa, bütün digər xarici müşahidəçilərin seçki prosesi ilə bağlı rəyləri müsbətdir. Seçkidə iştirak edən heç bir namizədin seçki prosesi, səsvərmə günü və səsərin hesablanması ilə bağlı narazılıqları yoxdur. Seçki günü məntəqələrin əksəriyyəti veb-kameraların müşahidəsi altında olub, hər hansı insident və ehtiraza səbəb olacaq bir hal baş verməyib, amma ATƏT-in müşahidə missiyası seçki prosesi ilə bağlı mənfi rəy verir. Sual yaranır - nədən? Diqqət yetirsək, hesabatda qeyd olunan qüsurların əksəriyyəti səsvərmə günü ilə bağlı deyil. Əsas məqamlar seçkiqabağı dövrə bağlıdır. Belədirsə, bu qüsurlar missiyanın seçkidən əvvəl açıqladığı aralıq hesabatda əksini tapmalı idi. Amma müqayisə aparsaq, missiyanın aralıq hesabatı ilə seçkidən bir gün sonra açıqladığı hesabatlarda fərqlər var. Seçkidən bir gün sonra açıqlanan hesabat daha sərt, Orda seçkiqabağı vəziyyətlə bağlı nöqsanlar daha açıq formada yer alır. Görəsən, missiya bunları aralıq hesabatda niyə salmırdı? Müşahidə missiyasının aralıq hesabatı AXCP və "REAL" hərəkatı tərəfindən ciddi tənqid olunmuşdu. Radikal müxalifət təmsilçiləri, hətta ATƏT DTİHB-nin satın alınması barədə absurd iddialar da səsləndirmişdilər. Bəlkə müşahidə missiyası Azərbaycandakı radikal müxalifətin - "5-ci kolon" rolunu oynayan şəxslərin xoşuna gəlmək, özlərini "obyektiv" göstərmək üçün belə sərt, qeyri-obyektiv, qərəzli hesabat açıqlayır. Əlbəttə ki, bu, ilk növbədə, ATƏT DTİHB-nin öz fəaliyyətini şübhə altına alır və ona bəslənən etimad yox olur. Necə olur ki, təşkilat Əfqanıstanda keçirilən seçkiləri demokratik hesab edir, Azərbaycandakını yox. Bu qəddər olmaz axı? Media azadlığından danışsınlar, amma özləri mətbuat konfransında jurnalistlərin suallarına cavablandırdıqdan yayınsınlar və tədbiri yarımçıq tərk edirlər.

Prezident Yanında QHT-lərə Dövlət Dəstəyi Şurasının üzvü, Sağlam İnkişaf və Maarifləndirmə İctimai Birliyinin sədri Anar Xəlilov:

- İlk öncə, onu qeyd edim ki, bir vətəndaş kimi mən də seçki hüququmdan istifadə edib səs verməmişəm və eyni zamanda, müşahidəçi kimi də seçkidə iştirak etmişəm. Müşahidəmə əsasən, deyə bilərəm ki, seçki demokratik, şəffaf və vətəndaşların yüksək aktivliyi şəraitində keçdi. Bunu məntəqələrdə müşahidə aparan yerli və beynəlxalq müşahidəçilər də təsdiq etdi. O ki qaldı ATƏT-in seçki ilə bağlı bəyanatına, həmişə olduğu kimi, yenə də onlar ağı qara görmək prinsipi sadiq qalırlar. Bu bəyanat tamamilə qərəzli və siyasi sifariş rolunu oynayır və həqiqəti əks etdirmir. Qarabağ məsələsinin həllində ATƏT hansı mövqeni nümayiş etdirirsə, seçki prosesində də eyni mövqə tutur. Həmişə olduğu kimi, ikili standartlar. Ancaq bu söz də çox ifadə olunduğuna görə, mən deyirdim ki, ATƏT ikili standart yox, tam birtərəfli - Azərbaycana qarşı ədalətsiz, haqsız və qərəzli mövqə nümayiş etdirir. Bu, ATƏT-in missiyasına tamamilə ziddir. Hesab edirəm ki, ATƏT-in bəyanatı seçkinin ədalətli keçirilməsinə kölgə sala bilməz. Qərbin və digər dövlətlərin burada müşahidə missiyalarının müsbət rəyi və nüfuzlu beynəlxalq təşkilatların apardığı "exit-poll"un nəticələri ortadadır. Xalq öz sözünü dedi, seçimini etdi - Azərbaycanın Prezidenti İlham Əliyevdir. Qarabağ probleminin həllində iştirak edən ATƏT-in ikiüzlü mövqeyi, artıq bu xalqa məlumdur və verdikləri bəyanat da xalqımızı narahat etmir, çünki xalqın iradəsi hər şeydən üstündür.

GÜLYANƏ

14 aprel 2018-ci il

ATƏT DTİHB-nin qərəzli “rəyinə” xalq etirazı artır!

Sosial şəbəkələrdə ATƏT DTİHB-nin, ATƏT PA-nın və AŞPA-nın seçki müşahidə missiyasının prezident seçkilərinin nəticələri ilə bağlı “rəyinə” qarşı etirazlı fikirlər artmaqdadır. Mövzu ilə bağlı aparılan araşdırmalardan sonra sözügedən mənzərə görünməkdədir. Ümumiyyətlə, Avropanın adıçəkilən qurumlarının müşahidəçilərinin keçirdikləri mətbuat konfransı zamanı dedikləri absurd fikirlərinin, bilavasitə Azərbaycan seçicisinin iradəsinə qarşı çıxması, bir daha belə qənaətə gəlməyə zəmin yaratdı ki, öncədən hazırlanmış “rəy” anti-Azərbaycan dairələrin, xüsusilə erməni lobbisinin sifarişində hazırlanıb. Hətta ən kiçik qüsuru belə, “böyük qanun pozuntusu” olaraq qələmə almaq kimi cılız siyasi manevrlər, həqiqətən də, ictimai rəyə ironik təsir bağışlayır.

Fakt budur ki, bu günə qədər işğalçı Ermənistanın Azərbaycana qarşı apardığı təcavüzkar siyasətinə qarşı bir dəfə də olsa tənqidi fikir, bəyanat, qətnamə çıxarmayan ATƏT-in və s. qurumların ölkəmizdəki seçkinin nəticələri ilə əlaqəli çıxışları ciddiyyətinə alına bilməz. Həmçinin, bu gün Ermənistanda cərəyan edən anti-demokratik mühit, seçki məhdudiyətləri, xalqın diktatura rejimindən asılı vəziyyətdə qalması, cinayətkar rejim kimi faktların üzərindən keçərək, onları görməzlikdən gəlmə, bütün bunların yerinə demokratik və müstəqil Azərbaycan dövlətinin və xalqının maraqlarına qarşı çıxan Avropa qurumlarının bu cür davranışları söz yox ki, etirazlarla da qarşılanmalı idi.

Beləliklə, sosial şəbəkələrdə etiraz edən vətəndaşlar bu cür qurumların “rəyləri”nin zibil qutusuna atılmalı olduqlarını bildirərək, etirazlı ifadələrini yazmaqda davam edirlər. Misal üçün, “Facebook” istifadəçisi Cabir Memmed məlum tədbirdə etiraz edən media rəhbərlərinin, QHT təmsilçilərinin video-görüntülərini paylaşdı və həmin paylaşımın altında yazılan rəylər maraqlıdır.

Tanınmış QHT təmsilçiləri də sözügedən mövzuda maraqlı faktlarla çıxış ediblər. “QHT-Xəbər” saytının rəhbəri Sənan Nəcəfov “Bunların qanun pozuntusu” faktlarına baxın” başlıqlı statusunda yazır: “ATƏT, ATƏT PA və AŞPA-nı təmsil edən müşahidə missiyasının qeydə aldığı qanun pozuntularından birinə nəzər salmaq. Qanunvericiliyə əsasən, səhər saatlarında seçki məntəqələrinin açılışı zamanı seçki qutularının içinin boş olduğunu göstərmək üçün əvvəlcə çevrilməli, sonra bağlanmalıdır. Məntəqədə nə baş verib? Şəffaf seçki qutusu əvvəlcə çevrilməyib. Çox hörmətli müşahidəçilər isə bunu “qanun pozuntusu” kimi qeydə alıb və hesabatlarına daxil ediblər.

“Problem” aşkarlanan 156 məntəqədə bu kimi texniki qüsurlar seçkinin nəticələrinə təsir edə bilərmi? Əlbəttə, yox. Amma hətta gəlin, belə düşünək ki, 156 seçki məntəqəsindəki qüsurlar çox böyük olub və MSK onların nəticələrini ləğv edib. Axı hətta bu halda belə, seçkinin nəticəsi dəyişməyəcək. 86,03 faiz səs toplayan lider namizədlə 2-3 faiz səs toplayan namizəd arasındakı fərq 156 məntəqənin nəticələri ləğv olunsaydı, dəyişməmək mümkündür deyil!”

Sahib Məmmədov adlı QHT rəhbəri həmin statusa cavab olaraq yazır: “ATƏT-in bu qaydaları qədimdir. O zamana aid idi ki, onda şəffaf qutular yox idi. Şəffaf qutunu çevirməyə ehtiyac yoxdur. ATƏT “standartlarına” müvafiq dəyişiklik edilməsə də, nə qədər debil

olmaq lazımdır ki, bunu pozuntu kimi qeydə almasın?” Samir Efendiyev adlı “Facebook” istifadəçisi yazır: “Dünyanın gərginləşən xaoitik dönməndə, “ya mən deyən olmalıdır, ya dedirdəcəyəm”-in boy verdiyi aləmdə ölkəmizi qorumaqla, onun maraqlarını hər şeydən uca tutmalıyıq. Bu bizim-azərbaycanlıların təkca vətəndaşlıq borcu deyil, həm də vicdan borcudur.

Rovshan Rasulov Behruz Guliyev və başqa 3 nəfərlə birlikdədir. ATƏT DTİHB, ATƏT PA və AŞPA-nın seçki müşahidə missiyasının qərəzli və əsassız rəylərinə qarşı etiraz səsini ictimailəşdirən bütün TV-lərə minnətdarıq, çox sağ olun!

Akif Rüstəmov - 2 orta dost! Bunlar birbaşa erməni lobbisinin tulanlarıdır. Ermənilərə dövlətimizin başında güclü liderin olması sərf etmir. Onlar son akkordlarını vurmaqdadırlar. Bu iyrənc oyunun heç zaman bağ tutmayacağı. Xalqa arxalanan ölkə liderini heç bir döşmə qüvvə yoxa bilməz.

marlaqlarını hər şeydən uca tutmalıyıq. Bu, bizim-azərbaycanlıların təkca vətəndaşlıq borcu deyil, həm də vicdan borcudur.”

Zakir Rəqimli adlı istifadəçi isə bu cür rəy bildirib: “ATƏT ömrü boyu ermənilərin tərəfində olub və deyirdim ki, ATƏT paxıllıqla yanaşı, Azərbaycanı sevməyən bir qurumdur. Bu elə bir qərəzli təşkilatdır ki, Qarabağ məsələsində 25 ildir siyasi manevrlərlə ikiüzlü siyasət aparır. Onlar erməni sevgisi ilə Azərbaycana hər zaman tələ qururlar. Bu qurum heç bir xeyirə, demokratiyaya, insan haqlarına özləri əməl etmirlər. Sifarişlə işləyən bu nümayəndələr layiqli cavablarını aldılar.”

Onu da qeyd edək ki, adıçəkilən Avropa qurumlarının tədbiri zamanı etiraz edənlərin fikirləri ölkənin bir çox media qurumlarında işıqlandırılıb və bu etirazlara xalq dəstəyi də, məhz TV-lərdə gədən yayımlardan sonra daha geniş əhatə olunmaqdadır. Belə ki, tədbiri işıqlandıran Rovshan Rasulov adlı jurnalist öz paylaşdığı video görüntüdəki statusunda yazır: “ATƏT DTİHB, ATƏT PA və AŞPA-nın seçki müşahidə missiyasının qərəzli və əsassız rəylərinə qarşı etiraz səsini ictimailəşdirən bütün TV-lərə minnətdarıq, çox sağ olun!”

Eli Mehreliyev adlı istifadəçi yazır: “Onların Suriyaya, İraqa və Əfqanıstana necə demokratiya gətirdiklərini gördük”

Samir Efendiyev Dünyanın gərginləşən xaoitik dönməndə, “ya mən deyən olmalıdır, ya dedirdəcəyəm”-in boy verdiyi aləmdə ölkəmizi qorumaqla, onun maraqlarını hər şeydən uca tutmalıyıq. Bu bizim-azərbaycanlıların təkca vətəndaşlıq borcu deyil, həm də vicdan borcudur.

Sözdə müxalifətçilərin, əslində isə, xarici dairələrin sifarişləri əsasında fəaliyyət göstərən Əli Kərimlinin, Arif Hacılinin, Cəmil Həsənlinin və başqalarının müxtəlif sosial şəbəkə səhifələrində ATƏT DTİHB-nin “rəyinə” etiraz edənləri söyüş və təhqir atəşinə tutmaları da diqqətdən yayınmayıb. Bu baxımdan, Rovshan Rasulov paylaşdığı videogörüntüdəki şərh bölümündə yazıb: “ATƏT-in bir dəne də olsun erməni işğalını pisləyən bəyanatı yoxdur, bizim dırnaqarası müxalifətçilər - Əli Kərimlinin kukulları isə ATƏT-in quyruqları rolunu oynayır. Belə quyruqları vaxtında kəsib atmaq lazımdır!”

Fetulla Həsənov adlı istifadəçi: “İndiki və keçmiş prezident seçkilərində də, prosesi izlədikdə görürük ki, həqiqətən, “dırnaqarası” təşkilat olan ATƏT seçkilərin nəticələrini qərəzli sayır. Demokratik seçki prosesinə ikili standartlarla yanaşır. Bu təşkilat həmişə Azərbaycana düşmən mövqeyi sərgiləyir. Sifarişlə işləyən bu təşkilat ciddi hesab olunmur.”

Murad Adiloğlu adlı istifadəçi: “Biz bunları adam yerinə qoyuruq, hörmət edirik deyə onlar belə edir. Kimdirler axı onlar? Azərbaycan müstəqil bir ölkədir. Azərbaycan xalqı öz seçkilərini düzgün formada şəffafılıqla keçirə bilər. ATƏT kimdir axı, o seçkilər haqda fikrini irəli sürsün?.. Neçə illərdir Qarabağ məsələsində bir dəfə olsun irəli addım ata bilməyib. Çünki sözü keçərlə deyil...Belələrini bəlli, yerində oturmaq lazımdır. Azərbaycan hər sahədə öz qərarlarını özü vermə bacarığında olan müstəqil bir ölkədir...”

Beləliklə, daha bir fakt da budur ki, hələ seçkilərdən öncə, cərəyan edən proseslərdə sosial şəbəkələrdə erməni lobbisinin sifarişləri əsasında fəaliyyət göstərən və onlara rəhbərlik edən “liderlər” də daxil olmaqla, söyüşlər söyən, təhqirlər edən adamcıqazlar, hətta Azərbaycanın Qarabağ kimi bir nömrəli problemi kontekstində birbaşa işğalçı ermənilərin mövqeyini dəstəkləyən ATƏT-ə, necə deyirlər, dəstəkləyir olub və qahmar çıxırlar. Bunun isə adına XƏYANƏT deyilir. Hər halda, Azərbaycan xalqı da bunu çox gözəl bilir və həmin ünsürləri yerində oturdur.

Afət TAHİRQIZI

Arzu Nağıyev: ATƏT DTİHB-nin seçki hesabatı absurddur

ATƏT-in Demokratik Təsisatlar və İnsan Haqları Bürosunun Azərbaycanda keçirilən prezident seçkiləri ilə bağlı qərəzli hesabatı əlbəttə ki, təəssüf doğurur. Avropa ölkələrinin seçkiləri müşahidə edən nümayəndələri səsvərmənin şəffaf və beynəlxalq normalara uyğun keçirildiyini dəfələrlə bəyan etdilər.

Bu fikirləri AZƏRTAC-a açıqlamasında siyasi ekspert Arzu Nağıyev bildirib.

Ekspert qeyd edib ki, hər bir müşahidəçinin seçkilərin ədalətli keçirilməsi ilə bağlı konkret fikri yerli və xarici KİV-lərdə, sosial şəbəkələrdə yer aldı. Bundan sonra ATƏT PA-nın və DTİHB-nin missiyasının verdiyi bəyanat doğrudan da absurddur. Maraqlı məqam ondan ibarətdir ki, özlərini “demokratik qüvvələr” adlandıran bir sıra radikal qruplar bəyanatlarında açıq qərəz nümayiş etdirirlər. Əvvəlcədən hazırlanmış bir mətn və ssenarinin ortada olmasına şübhə yoxdur. Bu, ikili standartlardan irəli gələn bir siyasətdir. Bu, Azərbaycanın müstəqil daxili və xarici siyasətinə qarşı atılan addımdır. Texniki cəhətdən heç bir irad belə bildirməyən missiya deklarativ və heç bir faktı sükətməyən bəyanatlarla Azərbaycanın siyasi kursuna təsir etmək iqtidarında deyil.

Naxçıvan-Məşhəd-Naxçıvan beynəlxalq sürət qatarının hərəkət cədvəlində və dövriyyəsində dəyişiklik ediləcək

Aprelin 15-dən 16/15 sayılı Naxçıvan-Məşhəd-Naxçıvan beynəlxalq sürət qatarının hərəkət cədvəlində və dövriyyəsində dəyişiklik ediləcək. “Azərbaycan Dəmir Yolları” Qapalı Səhmdar Cəmiyyətinin ictimaiyyətlə əlaqələr şöbəsində AZƏRTAC-a bildirilib ki, qatar Naxçıvandan aprelin 15-dən etibarən həftənin VII günləri (bazar günləri) yola düşəcək, Məşhəd stansiyasına aprelin 17-dən etibarən həftənin II günləri çatıb və geriyyə aprelin 18-dən etibarən həftənin III günləri yola düşəcək. Qatar Naxçıvana aprelin 19-dan etibarən həftənin IV günləri çatacaq.

Gömrükçülər narkotik vasitə və psixotrop maddə aşkarlayıb

Gömrükçülər narkotik vasitə və psixotrop maddə aşkarlayıb. Dövlət Gömrük Komitəsinin mətbuat xidmətindən AZƏRTAC-a bildirilib ki, Astara Gömrük İdarəsinin Gömrük hüquqpozmalarına qarşı mübarizə şöbəsinə daxil olan əməliyyat məlumatına əsasən, idarənin Sərnişin şöbəsində İran İslam Respublikasından Azərbaycan Respublikasına piyada gələn Azərbaycan vətəndaşı saxlanılıb və üzərində şəxsi yoxlama aparılıb.

Yoxlama zamanı, vətəndaşın daxili orqanlarının tibbi müayinədən keçirilməsi zərurəti yarandığı üçün o, gömrük əməkdaşlarının müşayiəti ilə Astara Rayon Mərkəzi Xəstəxanasında tibbi müayinədən keçirilib. Nəticədə, vətəndaşın düz bağırsağında cəmi 4 ədəd bükümdə olmaqla, xalis çəkisi 99,869 qram narkotik vasitə - heroin və xalis çəkisi 31,686 qram psixotrop maddə - metamfetamin aşkarlanıb. Faktla bağlı araşdırma aparılır.

İrandan Azərbaycana narkotik vasitə keçirən şəxs saxlanıldı

Astara Gömrük İdarəsinin Gömrük hüquqpozmalarına qarşı mübarizə şöbəsinə daxil olan əməliyyat məlumatına əsasən, idarənin Sərnişin şöbəsində İran İslam Respublikasından ölkəmizə piyada gələn Azərbaycan vətəndaşı saxlanılıb və üzərində şəxsi yoxlama aparılıb.

DGK-dan SİA-ya verilən məlumata görə, yoxlama zamanı, vətəndaşın daxili orqanlarının tibbi müayinədən keçirilməsi zərurəti yarandığı üçün o, gömrük əməkdaşlarının müşayiəti ilə Astara Rayon Mərkəzi Xəstəxanasında tibbi müayinədən keçirilib. Nəticədə, vətəndaşın düz bağırsağında cəmi 4 ədəd bükümdə olmaqla, xalis çəkisi 99,869 qram narkotik vasitə - heroin və xalis çəkisi 31,686 qram psixotrop maddə - metamfetamin aşkar edilib. Faktla bağlı araşdırma aparılır.

Trampın “ağıllı” raketləri, yoxsa ədalət: dünyanı nə xilas edə bilər?

Amerika prezidenti Donald Trampın Rusiyanı hədələməsi yenidən bütün dünyada narahatlıq yaradıb. Moskva da cavab verib. Aydın olur ki, iki supergüc bir-biri ilə savaşağa hazırdır. Hər ikisi hesab edir ki, qalib olacaq. Hər ikisi hesab edir ki, ədalətlidir. Lakin təhlillər göstərir ki, vəziyyət daha mürəkkəbdir və çoxlu sayda təhlükələr meydana gələ bilər. Suriyanı bombalamaq istəyənlər oradakı insanların taleyini qətiyyətlə düşünməlidir. Əksinə, suriyalılar arasında ixtilafları daha da dərinləşdirən addımlar atmaqdan çəkinməlidir. Belə bir şəraitdə Yaxın Şərqdə geosiyasi proseslər hansı istiqamətdə gedə bilər? Bu kimi suallara cavab üzərində geniş dayanmağı lazım bildik.

Qarşılıqlı hədə: raketlər Suriyaya tuşlanır

Belə təəssürat yaranır ki, Yaxın Şərqdə Qərb-Rusiya qarşıdurması daha təhlükəli miqyas alır. Suriyaya nəzarət uğrunda Amerika ilə Rusiya arasında özünü göstərən mübarizə getdikcə sırf hərbi güc nümayişi müstəvisinə keçir. Burada proseslərin daxili məntiqində bir ziddiyyətin olduğu açıq hiss edilir. Məsələ ondan ibarətdir ki, tərəflərin bir-birini ittiham edən faktları hansı məqamda ortaya çıxarması müəyyən suallar yaradır.

Türkiyə Afrin əməliyyatını keçirdiyi müddətdə Bəşər Əsəd və Rusiya Şərqi Qutada hərbi əməliyyatlara başladılar. Ancaq türklərdən fərqli olaraq onlar dinc insanlara qarşı addımlar atdılar. Nəticədə, minlərlə dinc sakin yurdundan didərgin düşdü, bombalar altında qaldı, canlarını qurtarmaq üçün yollara düşdülər. Prezident Rəcəb Tayyib Ərdoğanın Vladimir Putinə evlərini tərk edənləri Türkiyəyə göndərməklə bağlı müraçət etməsinə baxmayaraq, qaçqınları Dəməşqə yönəldilər. Bu da əlavə işğəncələr, təhqirlər, sıxışdırılmalar və s. halların artmasına səbəb oldu.

Belə təəssürat yarandı ki, B.Əsəd və Rusiya fərsətdən istifadə edib, Şərqi Qutadakı müxalifləri və əhalini cəzalandırmağı qərara alıblar. Afrin əməliyyatı başa çatdı. Bir nəfər də dinc adamın burnu qanamadı. Şərqi Qutada isə yeni zorakılıq dalğası meydana gəldi. Burada hökumət qüvvələrinin kimyəvi silah tətbiq etdiyi barədə sosial şəbəkələr və qeyri-hökumət təşkilatlarının informasiyalar yayması ələmi bir-birinə qatdı.

Bunlara Donald Trampın dərhal və kəskin reaksiya verməsi diqqətləri çəkdi. Amerika prezidenti

B.Əsədi “heyvan” adlandırdı və mütləq cavab alacağını bəyan etdi. Eyni zamanda, ona yardım edən Rusiya və İranın da kənardan qalmaqacağını bildirdi. Moskvanın reaksiyası uzun çəkmədi. Rusiya kimyəvi silah tətbiqini inkar etdi və sübut tələb etdi. ABŞ və Rusiyanın həmin məsələni BMT-yə çıxarmaq cəhdləri də qarşılıqlı boykot əsasında baş tutmadı.

Lakin D.Tramp gündəmi yenidən qarışdırmağı bacardı. O, “Rusiya, qarşıla, “ağıllı” raketlər gəlir” kimi meydana çağırışı xatırladan tvitlər atdı. Informasiya yayıldı ki, ABŞ-ın raket silahı daşıyan gəmisi regiona doğru hərəkətə keçib. D.Tramp da 24-48 saat içerisinde Suriyaya zərbə endirəcəyini bəyan etdi. Moskva isə cavabında “raketləri terrorçulara qarşı atsa, yaxşıdır”, deyə bildirdi.

Bunlardan sonra bir sıra KİV-lər Suriyadakı hava limanlarının boşaldıldığı və Rusiyanın hərbi bazalarındakı qırıcıların yoxa çıxdığı haqqında informasiyalar yaydı. Amerika prezidenti isə susmaqdadır. Lakin regionda hərbi hərəkətiliyyətin artdığı barədə məlumatlar yayılır. Böyük Britaniya, Fransa və Almaniyanın da müəyyən addımlar atdığı barədə danışıqlar.

Onu da deyək ki, Tehran Amerikanın bu addımlarına çox kəskin münasibət bildirib. Faktiki olaraq İran bu davranışları özünə qarşı atılan addımlar kimi qiymətləndirib. Görünür, lazımı anda İran hərbi əməliyyatlara qoşula bilər. Hər bir halda, ekspertlər hadisələrin bir ucunun Tehrana toxunduğu qənaətindədirlər.

Bütün bunlar regionda və dünyada hansı vəziyyəti yarada bilər? İlk olaraq vurğulamaq istərdik ki, suriyalıların özündən soruşmadan dünyanın böyük

dövlətləri Suriyaya qarşı hansı silahı işlədə biləcəklərini nümayiş etdirirlər. Axı, atılan hər bir raket məhz Suriya vətəndaşlarını, günahsız, siyasətə heç bir aidiyyəti olmayan adi insanları məhv edəcək. B.Əsəd və yaxınları lazımı anda necə qorunmağı bilirlər. B.Əsədin hansı bunkerlərdə olduğunu bilən də yoxdur. Bəs onda Suriya hava limanlarına atılan raketlərin hədəfləri kimlərdir?

Savaştan barışa: ədalətsizliyin cəngində

İkinci məqam ondan ibarətdir ki, “Amerika və Rusiya Suriyada nəyin davasını aparırlar?” sualının cavabını açıq demirlər. Çünki onları Suriya xalqı və dövləti deyil, geosiyasi ambisiyaları maraqlandırır. Hər iki supergüc kimin daha nüfuzlu olması məsələsini həll etməyə çalışırlar. Buna görə də çəkinmədən dinc əhaliyə qarşı belə silah tətbiq edilməsinə yol açırlar. Baxın, indi Suriyada onlarla silahlı qruplar vardır və onlara çoxlu sayda dövlətlər təsir edə bilirlər. Bu o deməkdir ki, bütövlükdə Suriya cəmiyyətində bir qarşıdurma mövcuddur. Bu qarşıdurmanın aradan qaldırılması üçün sivil və barışdırıcı təkliflər verilmir, aranı daha da qızıdırmaqla vəziyyəti ağırlaşdırmağa çalışılır. Bu da ümumən Yaxın Şərqdə mürəkkəb və qeyri-müəyyən vəziyyət yaratmaq deməkdir.

Üçüncü məqam regionun böyük dövlətlərinin maraqlarının qulaqardına vurulması, yaxud onları iki supergücün maraqlarına tabe etmək cəhdləri ilə bağlıdır. Belə ki, kimsə İran, Türkiyə, yaxud Səudiyyə Ərəbistanının müstəqil maraqlarından bəhs etmir. Bu ölkələri mütləq ya Qərbə, ya da Rusiyaya bağlayırlar. Misal

olaraq, deyirlər ki, Türkiyə Afrində Rusiya və ABŞ-ın “icazəsi və razılığı” ilə əməliyyat aparıb. Yaxud İran Rusiyanın verdiyi “icazə” çərçivəsində nəse edə bilər. Səudiyyə Ərəbistanını isə birmənalı Amerika və İsrailə bağlayırlar. Buradan geosiyasi aspektdə maraqlı və düşündürücü nəticə çıxır: Yaxın Şərqdə heç bir yerli ölkənin aparıcı rol oynamasını istəməzlər. Qərb və Rusiya onları yalnız özlərinin verdiyi “icazə” şərhində “güclü və böyük” görmək istəyirlər. Bu da öz növbəsində daha dərin qatlarda ziddiyyətlər yaradır. Çünki region dövlətləri istəməzlər ki, kənardan gəlib başlarının üstündə ağılıq edənlər olsun. Hətta bunlar Amerika və Rusiya olsa belə!

Nəhayət, digər bir məqam Suriyada yaşayan insanların taleyinə biganə və amansız münasibətin olması ilə əlaqəlidir. Çünki suriyalıları məzhəb fərqi, etnik mənsubluğa, regionlara, tayfa mənsubluğuna görə min yere bölməkdə davam edirlər. Onlar indi faktiki olaraq kiçik qruplarla bir-birinə qarşı savaşırlar. Düşməni kimi öz qonşularını görürlər. Əsl düşməni qalıb kənardan, suriyalıları özləri-özlərini qırıb tükətdirlər. Və böyük dövlətlər müxtəlif bəhanələrlə prosesləri məhz bu istiqamətdə aparmaqdadırlar. Bu antihumanist, antibəşəri və antiinsani davranışlar nəinki azalır, hətta getdikcə daha inçə və gizli formalar kəsb edir.

Təəssürat edək ki, ABŞ Suriyanı, Trampın “ağıllı” raketləri ilə vurdu. Bu, məgər ağıllı hərəkətdir? Necə ağıldır ki, bir ölkənin adamlarını məhv edir? Buna hansı mənada ağıl demək olar? Yaxud Rusiya təyyarələrinin xəstəxanaları “orada terrorçular gizlənilib” bəhanəsi ilə bombalamasının anlamı nədir? B.Əsədin vəziyyəti ilə Suriyaya hərbi güc yer-

ləşdirmək buna əsas verirmi?

Bu kimi sualların cavabları yoxdur. Böyük dövlətləri əslində belə faktorlar qətiyyətlə maraqlandırmır. Lakin insanlıq baxımından bu sualların böyük mənası vardır. Konkret desək, müasir mərhələdə böyük dövlətlərin çox imkanları ola bilər, lakin siyasət üçün mühüm sayılan bir şeydən kasaddırlar - ədalət yoxdur! Ədalətin olmadığı yerdə nə hüquq var, nə də ağıl. Belə yerdə həqiqətə qətimənlər və yel dəyirmanı ilə savaşa kimi bir işdir.

Belə çıxır ki, Suriyada əsl sülh olmasını istəyənlər oraya nəhəng gəmilərdə “ağıllı”, yaxud “ağılsız” raketlər daşımamalıdır, sadəcə ədalətli olmalıdır. Ədalətli olanda insanlara hörmətlə yanaşmaq, onları anlamaq mümkün olur. Bu isə hələlik böyük dövlətlərə xas olmayan haldır.

Belə proqnoz vermək olar ki, Vaşinqton və Moskvanın Suriyadakı son qarşıdurması böyük bir məqamda geosiyasi vəziyyəti təhlükələrə ata bilər. Hətta dünyə müharibəsi yarana bilər. Hər iki dövlət o dərəcədə çox hərbi potensiala və yüksək məhvəddici gücə malik silahlara sahibdirlər ki, qısa müddətdə dünyanı xarabəyə çevirə bilərlər. Bu təhlükəni kim aradan qaldıra bilər? Müasir beynəlxalq normalara görə, BMT edə bilər. Lakin indi BMT-yə də qulaq asan yoxdur. Deməli, real təhlükə qapının ağızındadır.

Maraqlıdır ki, dünya ictimaiyyəti də susur. Sanki hər kəs tamaşaçıdır: görək bu səhnəni kim uducaq! Ancaq anlamırlar ki, bütün dünya həmin səhnədədir. Yəni tamaşa edənlər həm də oyunçudurlar. Ona görə də bütün variantlarda uduzan bəşəriyyətdir. Çünki təhlükəli oyun onun daxilində gedir.

14 aprel 2018-ci il

Söyüş qrupu mühacirləri söyüş qripi mərzinə yoluxub

“Hər bir insanın milli mənsubiyyəti onun qürur mənbəyidir” və Ümummilli Liderimiz Heydər Əliyevin dediyi kimi, bizim hamımız da fəxr edirik ki, biz azərbaycanlıyıq. Bu fəxarətlə yaşamaqla yanaşı, Azərbaycan həqiqətlərini, onun uğurlarını, dərdlərini, faciələrini, həlli vacib məsələlərini də bütün dünyaya çatdırmaq, nüfuzunun daha da artmasına çalışmaq hər bir azərbaycanlının vətəndaşlıq borcudur.

“Olmayandan vətən daşı, olmaz ölkə vətəndaşı” kəlməsi hər bir azərbaycanlının dilindən düşməməli və hətta vətəndaşlıq devizinə çevrilməlidir. Vətəninə, dövlətinə, xalqına və millətinə bağlılıq hələ qədimdən insanlığın ən ali prinsipləri sayılıb. Millət olaraq, eyni milli mənsubiyyəti daşdığımız türkən tarixən ən çox qoruduğu dəyərlər öz soyu, milli mənsubiyyəti, dövlətçilik prinsipləri, vətən anlayışı olub və bu gün də öz ənənəsinə sadıqdır.

Azərbaycanın Qarabağ kimi yaraları dərin izlər buraxıb və bəşəriyyətin erməni kimi ən amansız soysuzlarının zaman-zaman köksümüze bu yaraları çəkdiyini hamımız yaxşı bilir. Özlərinə aid olmayan torpaqlara iddialı olan ermənilər türk əsillərə məxsus əra-

zilər də dəfələrlə, insanlığa sığmayan, amansız qəddarlıqla soyqırımları təşkil edib və bir sözlə, bu millətin qanına susayıb. Ötən əsrin əvvəllərindən tutmuş, hal-hazırkı dövrə qədər dəfələrlə soyqırımları törətmiş bu vandalların 31 mart soyqırımı da qan yaddaşımıza həkk olunub. Bu həqiqətlərin dünya ictimaiyyətinə çatdırılması, bəşəriyyətin bu amansız terrorçuların əməllərinə qiymət verməsi, onların cəzalandırılması, haqq və hüquqlarımızın tanınması üçün hər bir Azərbaycan vətəndaşı əlindən gələni əsirgəməməlidir.

Avropada, daha dəqiq desək, Almanyanın Köln şəhərində 31 Mart Azərbaycanlıların Soyqırımı ilə əlaqədar deputat Adil Əliyev tədbir keçirib və bu tədbirə Avropanın müxtəlif şəhərlərindən gəl-

miş yüzlərlə azərbaycanlı, bəziləri isə öz ailələri, uşaqları ilə birgə qatılıb. Tədbirdə Avropada yaşayan Türkiyə vətəndaşları, müxtəlif qeyri-hökumət təşkilatlarının rəhbərləri, elm adamları, hətta xarici ölkə vətəndaşları da iştirak edib. Görüş çərçivəsində Azərbaycanın keçdiyi tarixi yola nəzər salınıb, 100 illiyini qeyd etdiyimiz mart soyqırımından, eləcə də, Xocalı soyqırımından, ermənilərin bizə xəyanətindən geniş söhbət açılıb və müzakirələr olunub. Həmçinin, dövlətimizin və Prezident İlham Əliyevin qazandığı bugünkü uğurlardan, siyasi sabitlikdən, aparılan islahatlardan, böyük layihələrdən və bunların Azərbaycana verdiyi və verəcəyi faydadan da söz açılıb, dövlətçilik maraqları, milli dəyərlər öz əksini tapıb. Əsl vətəndaşlıq mövqeyini tərənnüm edən bu tədbir azərbaycanlıların birliyi-

ni, Avropada yaşayan soydaşlarımızın dövlətin, millətin yanında olduğunu və Prezidentin siyasətini dəstəklədiyini bir daha təsdiq etdi.

Təbiişizliklə populyarlıq qazananların mənəvi əxlaqı və söyüş söyməkdən başqa heç bir bacarığı yoxdur

Əfsuslar olsun ki, söyüş söyən məlum tərribatçı qrup Kölnə də peyda olub və hətta içərilərindən biri zala keçərək, nitq söyləmək və toplantını pozmaq da istəyib. Bu tədbirin, dövləti, milləti və Prezidenti dəstəkləyənlərin tədbiri olduğu ona bildirilərək, zaldan uzaqlaşdırılıb. Eyni zamanda, tərribatçıların nümayəndəsinə izah olunub ki, onlar da belə görüş keçirə bilər, sözsüz ki, əgər potensiy-

alları buna imkan verərsə. Təbii ki, mənəvi əxlaqı və söyüş söyməkdən başqa, heç bir bacarığı olmayanların belə bir addım atcaqları inandırıcı da görünmür. Söyüş söyməklə tanınan, qeyri-etik davranışlarla məşhurlaşan bu təbiişizlərin dırnaqarası populyarlığı sözsüz ki, heç kim üçün maraqlı deyil və 300 nəfərin iştirakı ilə keçirilən tədbirə analoji bir yığıncaq keçirməyi yuxularında da görə bilməzlər. Belə ünsürlər uzaqbaşı 5-10 nəfər ola bilər ki, bu kiçik qruplaşmanı da, onun yığıncağını da keçirilən tədbirle müqayisə belə etmək olmaz.

Söyüşün siyasi mübarizə deyil, təbiişizlik kimi bir xəstəlik olduğunu nəzərə alsaq, Avropadakı muzdlu mühacir dəstəyə söyüş qrupu yox, bu təzahürlərə söyüş qripi də demək olar. Bu xəstəliyə düşər olarlar hər aşırıqda, hər dingildədikdə ətrafa mikrob səpələdiklərini və bunun da onlar üçün acı nəticələrini dərk etsələr, tutulduqları mərzədən sağalmağa səy göstərərdilər. Onlar hələ də fərqi deyillər ki, istər Azərbaycanda, istərsə də ölkə hüdudlarından kənar da müqayisə ediləməyəcək dərəcədə sayca azlıq təşkil edirlər və fəaliyyətləri mübarizə deyil, təbiişizlikdir.

İnam HACIYEV

Söyməyə, yoxsa gəzməyə qərrib ölkə...

Əzizim, Vətən yaxşı, Gəzməyə kətan yaxşı. Gəzməyə qərrib ölkə, Ölməyə Vətən yaxşı...

Hafiz Təmirov

Bu el bayatısını bir az imravizə etmək, XXI əsrin ruhuna uyğunlaşdırmaq istədim. Çox əlləşib-vuruşdum və sonunda gördüm ki, mənə imravizə alınmır. Bəlkə də mühafizəkarlığım buna mane olur.

Məncə, zamanında kimsə tərəfindən yaradılan və illər keçəndən sonra xalqın deyi-mi-duyumu kimi yaddaşlara hopan mahniyə, şeirə, bayatıya bir not, bir söz əlavə etmək paltara yamaq vurmaq kimi bir şeydir. Hər yaradılanın ilkinliyində ilahi bir iz, ilahi bir çəki var. Ona toxundunsa, o müqəddəslik itəcək və adılşacaq. Son zamanlar izlədiyim, azərbaycanlı olmadıqlarına içimdə şək-k-şübhə qalmadığına özümü inandırdığım insanları müşahidə etdikdən sonra bir neçə kəlmə yazmaq üçün yazının başlanğıcını fəlsəfəyə köklədim. Və o fəlsəfə ki, bizə haradan gəlib, hara gedəcəyimizi xatırladır... Sözü fikrə deyil, söyüşə çevirib uzaqdan onu daş kimi hara, kimə gəldi tolazlaşdırmaq adı düşməni dəyirmanına su tökməkdir. Görəsən, onlar nə etdiklərini, nə üçün etdiklərini bilirlərmi? Bəli, bilirlər. Bilirlər ki, etdikləri özlərlər üçündür. Onsuz da, özlərin sifarişini yerinə yetirib, çaldıqları havaya oynayırlar. İnsanlardan incimək, küsmək olar. Bəs Vətəndən üz döndərmək necə? Olarmı, olmaz! Axı o söyüşün ünvanı həm də Vətəndir. Heç bunu anladınızmi? Dövlətə, bayrağa, himnə dönlük qanınızdadır

ki, onu içimizdə yaşaya-yaşaya illər boyu biz bilmədik və sərhədi keçəndən sonra özünü bürüzə verdi. “Mənim Vətənimdə azadlıq, demokratiya yoxdur”, - deyib yaltaqladığınız, yalman-dığınız ağaların dünyanı necə və hansı üsullarla dağıtdıqlarından, hər an can almağa hazır olan silahların, raketlərin ağızında demokratiya apardıqları ölkələrin aqibətindən xəbəriniz yoxdurmu? Açın gözlərinizi və yaxşı baxın...

Xatırlamağımız üçün deyim ki, “Ərəb baharları”nı, rəngli inqilabları, məhz sizin kimilərin əli ilə etdilər...

İndi “çox rahatlıqla” özünüzü ifadə etdiyiniz məmləkətlərdə Azərbaycanı dağıtmaq, onu içindən laxlatmaq, dönlük əli ilə burada sabitliyi, əmin-amanlığı yıxmaq üçün hansı planların çizildiyindən xəbərdarlıq. Bu gün Azərbaycanı dünyanın ən güclü dövlətinə çevirmək üçün gecəsini-gündüzünə qatan insanlara şər-böhtan atmaqla qazancınız artsa da, cibiniz dolsa da, siz bizim üçün də, elə ağalarınız üçün də bir heçsiniz. Yeni səsiniz gəlsə də, özünüz boy verə bilməzsiniz...

Gəzməyə deyil, “əl quzusu” olub söyməyə qərrib ölkə axtaranlarla “Ölməyə Vətən yaxşı” deyənlərin, “Vətən daşı olanların”, “mamır olub Vətən qayasında bitənlərin” fərqini bu gün hamı yaxşı bilir.

“Rixos” otellərində Bakcell “Ulduzum”la endirimlər

Azərbaycanın ilk Mobil Operatoru və Aparıcı Mobil İnternet Proвайderi Bakcell özünün “Ulduzum” loyallıq proqramının iştirakçılarını sərfəli təkliflər və inanılmaz kampaniyalarla sevindirməyə davam edir. Tətil və məzuniyyətlərini xüsusi tərdə fərqli bir məkanda keçirmək istəyən Bakcell abunəçiləri dünyanın hər yerində “Rixos” otellərindən böyük endirimlər əldə edə biləcəklər.

Xüsusi kampaniyanın şərtlərinə əsasən, Bakcell “Ulduzum” istifadəçiləri Türkiyə, BƏƏ, Xorvatiya, Misir, Rusiya, İsveçrə və Qazaxıstanda yerləşən “Rixos” və “Kingdom - The Land of Legends” otellərində və “Club Prive by Rixos” villalarında 20% endirimdən yararlanacaqlar. Bundan əlavə, istifadəçilər həmin otellərdə digər imtiyazlardan yararlanmaq imkanını qazanacaqlar. Endirimlərdən yararlanmaq üçün müvafiq məkani seçib “RIXOS” sözünü SMS vasitəsilə 5555 nömrəsinə göndərmək kifayətdir. Abunəçiyə cavab SMS-ində göndərilən promo kod rezervasiya zamanı www.rixos.com səhifəsində “PROMO CODE” bölməsinə daxil edilməlidir.

Təklif 2018-ci ilin 30 mart tarixindən 31 dekabr tarixinə qədər qüvvədə olacaq. Başqa endirimlər və ya xüsusi təkliflər qüvvədə olduqda və yaxud otellərin yerləşdiyi ölkələrin bəzi milli bayram günləri və özəl günlərdə bu kampaniyadan yararlanmaq mümkün olmaya bilər. Təklif barədə daha ətraflı mə-

lumatı www.ulduzum.az internet səhifəsindən əldə etmək olar.

2.7 milyon nəfərdən çox abunəçisi və 230-dan artıq tərəfdaşı olan “Ulduzum” bu gün abunəçilərə müxtəlif çeşidli güzəşt və xidmətlər təklif edən, həmçinin tərəfdaş etdiyi şirkətlərin müştərilərinin sadıqlığını təşviq etməklə təkə Azərbaycanca deyil, Yaxın Şərq, Mərkəzi və Cənubi Asiya və Şimali Afrika regionunda belə ən yaxşı müştəri xidməti göstərən proqramlardan biridir. “Bakcell”in təqdim etdiyi “Ulduzum” loyallıq proqramında bütün Bakcell abunəçiləri iştirak edə bilər. Bunun üçün heç bir xüsusi ödəniş və yaxud abunə haqqı tələb olunmur. Ulduzum proqramına qoşulmaq üçün “1” yazıb 5555 qısa nömrəsinə pulsuz SMS göndərmək kifayətdir. Həmçinin, “Ulduzum” proqramından daha rahat şəkildə istifadə etmək üçün Bakcell Ulduzum mobil tətbiqetməsinə (həm iOS, həm də Android platforması üçün) www.ulduzum.az saytıdan yükləmək olar.

Vətəndaş cəmiyyəti təsisatları və seçki hüququ

QHT vətəndaş cəmiyyətinin ən kütləvi və xarakterik elementidir. Üçüncü sektorun nə dərəcədə inkişaf etməsi cəmiyyətin demokratikləşməsinə və makroekonomik inkişafına düz mütənasibdir. Müasir demokratiya güclü dövlətlə lazımi səviyyədə tənzimlənən bazar iqtisadiyyatının və aktiv vətəndaş cəmiyyətinin əməkdaşlığına əsaslanır. Məhz vətəndaş cəmiyyəti keçid dövrünün sosial kapitalını təşkil edir.

Gürcüstan və Azərbaycanda demokratik islahatların həyata keçirildiyi illər ərzində ciddi sosial potensial yığılıb. Onun inkişafına mane olan bir sıra neqativ faktorlara baxmayaraq, sosial potensialın vətəndaş cəmiyyətinin və hüquqi dövlətin yaranmasına təsir göstərəcəyinin dəqiq perspektivi mövcuddur. Lakin sivil vətəndaş inkişafına təhsil konsultativ kömək, inkişaf etmiş demokratiyaya və vətəndaş cəmiyyətinə malik ölkələrin təcrübəsi formasında dəstək lazımdır.

Fəlsəfə elmləri doktoru, professor Ə.Əbbasov yazır: "Bu cəhətdən vətəndaş cəmiyyətinin verdiyi demokratik dəyərlərin qəbul edilməsində paytaxt və regionlar arasında yaranmış assimetriyanı xüsusi qeyd etmək lazımdır. Bu assimetriya çox təhlükəli faktordur, çünki regionların demokratik inkişafda geri qalmaqdan əlavə, çox vaxt vətəndaş cəmiyyəti ideyasından kənarlaşaraq totalitar, lakin möhkəm hakimiyyət arzulayır. Biz gender problemini sosial dəb kimi deyil, üçüncü sektorun inkişafına təsir göstərəcək amil kimi nəzərdən keçiririk. Regionlarda üçüncü sektorun feminizasiyası gedir və bunun səbəbləri, bizim fikrimizcə, aşağıdakılardır:

- kəndlərdəki kişilərin qazanc dalınca qonşu ölkələrə getməsi və hələ də davam edən silahlı münaqişələr nəticəsində yaranmış demografik disbalans üzündən regionlarda qadınların sayı kişilərin sayından çoxdur;

- kişilərin əksəriyyəti, xüsusən də, sosial cəhətdən aktiv olanları biznes və ya siyasətlə məşğul olmağa üstünlük verərkən, bunda öz problemlərinin həllinin qısa yolunu axtarırlar. QHT-lər isə sosial statusa heç nə əlavə etmir;

- qadınların əksəriyyəti ali təhsilə malikdirlər, bu cür adamlar isə QHT-lərin böyük hissəsini təşkil edirlər".

Sosial-iqtisadi və psixoloji səbəblərdən, QHT-lərdə cavan qadınlar (20-30 yaş) aktiv iştirak edirlər. QHT-lərin ən çox fəaliyyət göstərdiyi səhiyyə, təhsil, mədəniyyət sahələri qadınlar üçün yaxındır. Regionlarda qadınlar tərbiyə və təhsil sahəsində çox aktivdirlər - 46%, səhiyyədə - 25%, mədəniyyətdə - 17%, demokratiyanın inkişafında - 8%, sahibkarlığın inkişafı və dəstəklənməsi - 2%. Bundan əlavə, sırf qadın sahələri hesab edilən bu istiqamətlərdə QHT-lər üçün yeni üzvlər toplamaq daha asandır.

Seminarlara yalnız televiziyaadan tanış olan xilasetmə xidmətlərinin modellərinə çox oxşayırdı. Şərq adətlərinə görə, qonağın sözünü yerə salmırlar, amma rayonda sosial işçiləri hardan tapmaq olar? Polisə müraciəti isə cəmiyyət, bir-

mənəli, qəbul etməyəcək və qadın üçün əlavə problemlər yaranacaq.

Regionlardakı qadın təşkilatları istəməsələr belə ənənəvi stereotipləri nəzərə almalıdırlar. Belə ki, regionda, heç bir halda, qadın polisə və ya digər ictimai qurumlara müraciət etməyəcək. Buna görə də, ailədə zorakılıq, antikrizis mərkəzlərinin yaradılması, hüquqların, məhz Qərb spesifikasiyasına uyğun olaraq qorunması üzrə layihələr regionlarda təəccüb doğurur. Stereotipləri, gizli və ya açıq diskriminasiyanı bir layihə ilə dəyişmək mümkün deyil. Gənc demokratiyaya malik olan ölkələrə, o cümlədən, Azərbaycan və Gürcüstan qadınların diskriminasiyasının dərin sosial köklərini məhv etmək üçün hələ böyük yol keçmək lazımdır.

Əksər kişilərin dəstəklədiyi gender ənənəsi ideologiyası, nə qədər təəccüblü olsa da, qadınların da böyük bir hissəsinə xasdır. Köhnə sosialist modelindən imtina təəssüf ki, qadınların hüquqlarına yanaşmada çox az əksini tapıb. Sorğunun nəticələrinə görə, qadınların 95%-i əmindir ki, onların problemləri ilk nömrəli sosial problemlər sırasına aid deyil. Rəyi öyrənilənlərin 87,8%-i açıq diskriminasiya ilə qarşılaşmalarını öz şəxsi və ya yerli faciələri kimi qiymətləndirirlər, diskriminasiyanın özünün sosial əhəmiyyəti isə hələ dərk edilməyib. Qadınların 85%-dən çoxu diskriminasiyaya qarşı birgə mübarizə aparmaq haqda düşünməyib və onun formaları haqqında heç fikirləşməyib. Qadın hüquqlarının pozulması və hətta açıq diskriminasiya faktları, əsasən, özəl halların təsviri ilə nəticələnir və hüquqi mentalitet səviyyəsinə çıxır.

Buna görə də, bizim fikrimizcə, qadınlarda hüquqi mentalitetin formalaşdırılmasına yönəldilmiş bələdiyyə layihələrinə ön yer verilməlidir. Gender layihələri ilə iş zamanı, heç yerdə olmadığı qədər, milli-mədəni ənənələrin nəzərə alınması vacibdir. Söhbətlərdən aydın olur ki, qadınların özləri əsas fəaliyyətlərini QHT və yerli özünüidarəetmə orqanlarının aşağıdakı istiqamətlərdə həyata keçirdikləri layihələrdə görürlər:

- tibbi yardımın daha asan əldə edilməsi və onun keyfiyyətinin artırılması;

- təhsilin, xüsusən də, vətəndaş təhsilinin keyfiyyətinin artırılması;

- məktəbəqədər təşkilatlarda sanitariya vəziyyətin və işin keyfiyyətinin yaxşılaşdırılması;

Bizim respublikaların qadın hərəkatlarında 3 dalğanı qeyd etmək olar. Birinci dalğa totalitar sovet rejiminin dağılması, Qarabağ və Abxaziya münaqişələrinin başladığı dövrə təsadüf edir. Bu dalğa qaçqınlara, yaralıları, yetim qalmış uşaqlara humanitar yardım xarakterini daşıyırdı.

1991-1995-ci illərdə baş vermisi ikinci dalğa humanitar yardımdan ictimai fəaliyyətə, vətəndaş hüquq və azadlıqlarının müdafiəsinə keçidlə əlaqədər idi. Bu islahatların tərəfdarları, və əleyhdarları arasındakı siyasi qarşıdurma, bazar iqtisadiyyatına keçid, sosial təminat-sızlıq, qanunverici və icraedici orqanlarda qadınların sayının kəskin

azalması ilə bağlı idi.

Üçüncü dalğa hazırda baş verməkdədir. O, qadınların vəziyyətinə dair Pekin Ümumdünya Konfransı ilə bağlıdır. Beynəlxalq təşkilatlar dövlətə qadınların fəaliyyətinin artırılmasını, qadınlar üçün bərabər imkanların yaradılmasını ciddi tövsiyə ediblər. Məhz Pekin Konfransından sonra paytaxtda fəaliyyət göstərən qadın təşkilatları öz fəaliyyətlərini daha çox sosial istiqamətə yönəltməyə başlayıblar. Paytaxtdan geri qalan regional qadın təşkilatları indi əsas şəhərlərin 14-15 il ərzində yaşadıkları hər 3 dalğanı birləşdirərək, fəaliyyət göstərməyə çalışırlar.

Ə.Əbbasovun fikrincə, qadın təşkilatlarının fəaliyyətinin yerli özünüidarəetmə orqanlarının işi ilə xüsusi əlaqələrinin olması yönündə qadın birliklərinin ümumi xarakteristikasını vermək lazımdır. Qadın təşkilatları humanitar yardım, təhsil proqramları, ekologiya ilə məşğul olmağa üstünlük verirlər. Üçüncü sektorun inkişafı, birbaşa olaraq qadınların maraqlarına toxunur. Bir tərəfdən, qadınlar üçüncü sektorun subyektləridir, çünki cəmiyyətin digər təbəqələri ilə müqayisədə, onların sayı sosial cəhətdən az müdafiə olunan vətəndaşların (işsizlər, qocalar, tənha valideynlər) arasında daha çoxdur. Digər tərəfdən, onlar qeyri-kommersiya təşkilatlarında işləyən şəxslər sırasında da çoxluq təşkil edirlər. Deməli, üçüncü sektorun inkişafı xeyli sosial cəhətdən aktiv qadınları işlə təmin edə bilər. Bu işi isə bələdiyyələr həyata keçirə bilərlər.

Üçüncü sektorun inkişafı üçün ən vacib şərt QHT-lərlə yerli özünüidarəetmə orqanları arasında daha sıx əlaqələrin yaradılmasıdır. Lakin Qərb bələdiyyələrinin həyata keçirdiyi gender layihələri prosedurlarını, mexaniki olaraq, yerli şəraitdə tətbiq etmək olmaz. Məsələn, 2000-ci ildə Qax rayonunda treninqdə qadınların sosial işçilərə müraciət etməyi, hüquqlarının pozulması zamanı polis çağırmağı öyrətdirdilər.

- tək qalmış qadınlara dəstək verilməsi;

Qadınlarla söhbətlər və bələdiyyə orqanlarının işçiləri ilə müsahibələr QHT-lərlə bələdiyyələrin birgə fəaliyyətinin aşağıdakı perspektiv istiqamətlərini müəyyənləşdirməyə imkan verir:

- biznes ixtisaslarının əldə edilməsinə və qadınların kiçik sahibkarlıq subyektlərinə çevrilməsinə texniki kömək. Nəzərə almaq lazımdır ki, regionlarda özəlləşdirmə artıq həyata keçirilib və torpağı olan qadınlar kiçik sahibkarlıqla məşğul ola bilərlər;

- qadınların bazar şəraitinə adaptasiyasına texniki kömək - lazımi istehlak mallarının istehsalı, gündəlik həyatı asanlaşdıran xidmətlərin yaradılması, pullu xidmətlər sisteminin (uşaqlara dayəlik etmək və s.) yaradılması;

- regionlar üçün ənənəvi olan sahələr üzrə evdə istehsalın təşkili - toxuculuq, xalq arasında geniş yayılmış təbii dərman maddələrinin hazırlanması, milli geyimlərin tikilişi (bu, bütün rayonlarda mümkündür, çünki onların hamısının öz spesifikasiyası var və paytaxtlarda -

Azərbaycan Respublikasının Prezidenti yanında
Kütləvi İnformasiya Vasitələrinin İnkişafına
Dövlət Dəstəyi Fondu

KİVDİF

www.kivdf.gov.az

Bu yazı Azərbaycan Respublikası Prezidenti yanında Kütləvi İnformasiya Vasitələrinin İnkişafına Dövlət Dəstəyi Fondunun maliyyə dəstəyi ilə "İnsan hüquq və azadlıqlarının müdafiəsi, vətəndaşların hüquqi, siyasi mədəniyyət səviyyəsinin yüksəldilməsi, sosial və siyasi fəallığının artırılması" istiqaməti çərçivəsində hazırlanıb

Bakıda, Tbilisidə yarmarkalar təşkil etməkmümkündür;

- qadınların vətəndaş iştirakında, xüsusən də, yerli hakimiyyətin sosial layihələr və qadın problemləri üzrə qəbul etdiyi qərarların cəmiyyət tərəfindən ekspertizasında rolunun gücləndirilməsi.

Bu istiqamətdə, məhz qadın QHT-ləri zəif müdafiə olunan təbəqələrlə iş sahəsində mövcud olan korrupsiyanı azalda bilər. Qardabani və Qax rayonlarında dini turizmi inkişaf etdirmək olar. Burada ilkin xristianlığın unikal abidələri mövcuddur ki, onlar barəsində Qərbdə heç bir məlumat yoxdur. Onlar ekoturizm üçün çox gözəl arayırlar. Biz, xüsusi qeyd etmək istəyirik ki, regionlarda üçüncü sektorun inkişafı qadın QHT-ləri tərəfindən həyata keçirilən ekoloji layihələrdən başlayıb. Bizim fikrimizcə, regional qadın QHT-ləri bələdiyyələrə məxsus obyektlərdə ekologiya qorunması üzrə sistemlərin qurulmasında və onlara xidmət göstərilməsində iştirak edə bilərlər. Məsələn, Qaxdakı "Biotex" QHT-si, az vəsait xərcləməklə, bir xarici şirkət tərəfindən vəhşicəsinə məhv edilmiş meşələrin və müalicəvi otlar plan-tasiyasının bərpası üzrə çox maraqlı layihə irəli sürüb. Bu cür layihələr yalnız yerli özünüidarəetmə orqanları ilə əməkdaşlıq vasitəsilə həyata keçirilə bilər. Bu planlar düzgün yanaşma zamanı özəl sahibkarlığın - satış üçün bitkilərin ekilməsi biznesinin yaradılması üçün şərait yarada bilər. Məhsulun alıcısı bələdiyyə ola bilər, perspektivdə isə, hətta respublika bazarın-

dan kənara da çıxış mümkündür. Ümumilikdə isə, qadın QHT-lərinin və bələdiyyələrin fəaliyyəti donorlar üçün maraqlı olmalıdır, çünki burada bir neçə aspekt birləşib:

- QHT-nin özünü maliyyələşdirməyə keçidi üçün texniki yardım göstərilir;

- Daha inkişaf etmiş QHT-dən subqrant ala biləcək bir neçə kiçik QHT-nin əməkdaşlığına yardım göstərilir;

- Yerli özünüidarəetmə orqanlarına yardım göstərilir və onların aktivləri inkişaf etdirilir;

- Vətəndaş düşüncəsi inkişaf etdirilir

Bizim tədqiqatımız göstərir ki, qadın təşkilatları öz işlərində hakimiyyətin onları dəstəkləyəcəyinə ümidvar olmasdan öncə, bir sıra işlər görməlidirlər. Daha konkret desək, onlar qadın hərəkatının məqsədləri barədə hakimiyyət dairələrinin bütün səviyyələrində, ilk növbədə, yerli özünüidarəetmə orqanlarında izahedici iş aparmalıdırlar. Hər bir respublikada inkişaf etməmiş geniş istiqamətlərdən biri QHT-lər arasında bələdiyyələrdən sosial sifarişlərin alınması üzrə müsabiqələrdir. Bunun səbəbi qeyri-hökumət təşkilatlarının müştərilərinin və yerli özünüidarəetmə orqanlarının əsas kontingentinin üst-üstə düşməsidir. Bu cür müsabiqələri isə "Avroasiya" fondu müxtəlif formalarda Moskvada, Tverdə, Klində, Yaroslavlda, Kiyevdə və Alma-Atada həyata keçirib.

Vahid Ömərov,
fəlsəfə üzrə fəlsəfə doktoru

Sərdar Ortaç: "Arvadım arəb şeyxinin oğlu ilə görüşüb"

Müğənni Sərdar Ortaç irlandiyalı xanımı, model Xloe Louqnanın onu arəb şeyxinin oğlu ilə aldatması iddialarına cavab verib. Axşam.az-ın Türkiyə mətbuatına istinadən məlumatına görə, ifaçı xanımının arəb şeyxinin oğlu ilə görüşdüyünü danmayıb: "Həqiqətən belə bir şey olub. Xloe işi ilə bağlı dostlarımızla yeməyə çıxıb. Restoranda türk vətəndaşları da olub. Onlar da dedi-qodunu sevdiyi üçün arvadımın kimlə yemək yediyi ilə maraqlanıblar. Məlum olub ki, qonaqlar arasında arəb şeyxinin oğlu da var və beləliklə Louqnanın mənə xəyanət etməsi xəbərləri yayılıb. Mən arvadımı sevirəm. Onun da məni sevdiyini bilərəm. O, heç vaxt belə bir şey etməz. Elə qadın deyil".

Ortaç məsələ ilə bağlı bunları əlavə edib: "Bizim boşanmağımızı istəyirlər. Amma biz boşanmayacağıq". Sənətçi eyni zamanda "Xanımınıza bikini geyinməyi qadağan etmişinizmi" sualına da cavab verib: "Mən bir qadına heç nəyi qadağan edə bilmərəm. Qadına nəyisə qadağan etmək onun azadlığını əlindən almaq deməkdir. Bu, Xloenin işidir. Açıq-saçıqlıq həmişə seksualı deyil. Bəzən çox açıq-saçıq geyinərsən, səndən diksionerlər". Qeyd edək ki, Xloe iki həftədir tanqalı bikini kataloq çəkilişləri üçün Mayamiyə yollanıb. O, İnstagram səhifəsində tez-tez seksual pozlarda fotolar paylaşır. Ötən gün isə Louqnanın arəb şeyxinin oğlu ilə hər gün restoran və barlarda əyləndiyi xəbəri yayılıb.

Bred Pittin yeni sevgilisi ilə ilk fotosu

Aktrisa Ancelina Colidən ayrıldıqdan sonra adı bir çox xanımlarla eşq dedi-qodularında hallanan aktyor Bred Pittin yeni fotosu yayılıb. Axşam.az xarici KİV-ə istinadən xəbər verir ki, şəkildə 54 yaşlı aktyorun yanında hazırda sevgili olduğu deyilən 42 yaşlı dizayner-rəssam Neri Oksman əks olunub. Cütlüyün bir proyekt di yazını zamanı tanış olduğu bildirilir. Pittə yaxın mənbə onların tez-tez görüşdüklerini və birlikdə yaxşı vaxt keçirdiklərini söyləyib. Qeyd edək ki, 2016-cı ildə ayrıldıqlarını elan edən Hollivud ulduzları Ancelina Coli ilə Bred Pitt hələ də rəsmi şəkildə boşanmayıblar. Onlar 6 uşaqlarına görə vaxtaşırı görüşürlər.

Kikboksçumuz dünya kəməri uğrunda döyüşə çıxacaq

"Qəbələ" idman klubunun idmançısı, Əməkdar idman ustası, peşəkar kikboksinq üzrə 5 qat dünya çempionu "Kobra" ləqəbi ilə tanınan Pərviz Abdullayev növbəti döyüşünə çıxacaq. AZƏRTAC xəbər verir ki, P. Abdullayev aprelin 20-də Moskvada keçiriləcək mötəbər "ACB KB 15" turnirində 77 kiloqram çəki dərəcəsinə dünya kəməri uğrunda mübarizə aparacaq. Döyüşçümüzün rəqibi çeçen əsilli Rusiya idmançısı İslam Baybatırov olacaq.

ELAN

Daxili İşlər Nazirliyi tərəfindən 023924 N-li 17.11.1999-cu il tarixdə Novruzov Əhməd Nəməd oğluna məxsus "Müharibə veterani" vəsiqəsi itdiyi üçün etibarsız sayılır.

X X X

Azərbaycan Pedaqoji Universitetinin Riyaziyyat-informatika müəllimliyi ixtisası üzrə I kurs tələbəsi Bədəlova Çilənay Aslan qızının adına verilmiş tələbə bileti itdiyi üçün etibarsız sayılır.

X X X

Azərbaycan Pedaqoji Universitetinin Təsviri incəsənət ixtisası üzrə III kurs tələbəsi Qarayeva Günel Əzizağa qızının adına verilmiş tələbə bileti itdiyi üçün etibarsız sayılır.

SƏS

Son səhifə

14 aprel

"Neftçi"dən "Qəbələ" üzərində əzmkar qələbə

Futbol üzrə Azərbaycan kubokunda yarımfinal mərhələsinə start verilib. Mərhələnin ilk oyunları keçirilib. Günün ilk qarşılaşmasında Topaz Premyer Liqada medal uğrunda mübarizədə rəqiblərinə uduzan "Keşlə" son vaxtlar özünün ən yaxşı oyununu sərgiləyən, 2018-ci ildə məğlubiyyət üzü görməyən "Sumqayıt"ı qəbul edib və 1:0 hesabı ilə qalib gəlib. Digər görüş isə, Qəbələdə keçirilib. Qış fasiləsindən sonra sabit oyunu ilə fərqlənən "Neftçi" "Qəbələ"nin qonağı olub və 2:1 hesabı ilə qalib gəlib. Qeyd edək ki, komandalar arasında cavab oyunları aprelin 18-də olacaq.

Çempionlar Liqası və Avropa Liqasında yarımfinalın püşkü atılıb

Aprelin 13-də İsveçrənin Nyon şəhərində futbol üzrə UEFA Çempionlar Liqasının yarımfinal mərhələsinin püşkatma mərasimi keçirilib. Püşk yarımfinala vəsiqə qazanan İngiltərənin "Liverpool", İtaliyanın "Roma", İspaniyanın "Real Madrid" və Almaniyanın "Bavariya" komandaları arasında atılıb. Püşkün nəticələrinə əsasən, yarımfinalda "Bavariya" və "Real Madrid", həmçinin "Liverpool" və "Roma" komandaları qarşılaşacaqlar. UEFA Avropa Liqasının yarımfinal mərhələsinin ilk oyunları aprelin 24 və 25-də, cavab görüşləri mayın 1 və 2-də keçiriləcək. Final qarşılaşması isə mayın 26-da Kiyev şəhərində oynanılacaq.

Həmçinin, Nyonda UEFA Avropa Liqasının yarımfinal mərhələsinin püşkatma mərasimi də keçirilib. Püşkün nəticələrinə əsasən, "Marsel" klubu ilə "Zalsburq" komandası qarşılaşacaq. "Arsenal" komandası isə "Atletiko Madrid" klubuna rəqib olub. UEFA Avropa Liqasının yarımfinal mərhələsinin ilk oyunları aprelin 26-da, cavab görüşləri mayın 3-də keçiriləcək. Final qarşılaşması isə mayın 16-da Lion şəhərində oynanılacaq.

UEFA-nın yeni reyting siyahısı açıqlanıb

Avroliqanın 1/4 final mərhələsinin cavab oyunlarından sonra UEFA klubların yeni reyting siyahısını açıqlayıb. SİA-nın məlumatına görə, klublarımızdan ən yaxşı göstəriciyə malik olan "Qarabağ"ın mövqeyi dəyişməyib. Ağdam klubu 20.500 xalla BATE (Belarus) və "Yanq Boyz"la (İsveçrə) birgə 73-cü pilləyə şərkdir.

Digər klublarımızın da mövqeyi dəyişməz qalıb. "Qəbələ" aktivindəki 5.250 xalla "Voyvodina" ilə 191-ci pilləni bölüşür. "Neftçi", "Xəzər Lənkəran", "Keşlə", "Zirə" və "Kəpəz" 3.825 xalla 244-256-cı yeri bölüşən 13 komanda arasında yer alıb. Qeyd edək ki, son 5 mövsümün nəticələrinə əsasən tərtib edilən siyahıya 153,000 xala malik "Real" başçılıq edir.

"Bavariya" açıqladı: Yupp Haynkesi Niko Kovaç əvəzləyəcək

"Bavariya"nın hazırkı baş məşqçisi Yupp Haynkesi mövsümün sonunda "Ayntraxt"ın çalışdırıcısı Niko Kovaçın əvəzləyəcəyi dəqiqləşib. Klubun rəsmi saytında yer alan məlumata görə, xorvatiyalı mütəxəssislə 3 illik müqavilə imzalanacaq. O, iyul ayının 1-dən etibarən Münhen təmsilçisinin sükanı arxasına keçəcək. Kovaçın təyinatının maliyyə detalları da açıqlanıb. "Bavariya" rəhbərliyi "Ayntraxt" klubuna 2,2 milyon avro təzminat ödəyəcək. Razılaşmaya əsasən, Kovaçın köməkçilərindən biri qardaşı Robert Kovaç olacaq. Qeyd edək ki, 46 yaşlı Kovaç 2012-2013-cü illərdə Xorvatiyanın U-21, 2013-2015-ci illərdə isə əsas komandasını çalışdırıb. 2015-ci ildən "Ayntraxt"ın baş məşqçisidir.

Baş redaktor:

Bəhrüz Quliyev

Baş redaktorun müavinləri:

Valeh Məhərrəmli
Fətulla Həsənov

Ünvanımız: Bakı şəhəri,
Üzeyir Hacıbəyov
küçəsi, 32.

Şəhadətnamə: № 022492
<http://www.ses-news.az>
<http://www.sesqazeti.az>
E-mail: ses@sia.az
Tel: 598-33-90 Faks: 493-11-62

Redaksiyanın mövqeyi ilə müəllifin
mövqeyi üst-üstə düşməyə bilər.

Qəzet "Səs" in komputer mərkəzində yığılır, səhifələnilir.
"Azərbaycan" nəşriyyatında çap olunur
Qəzetdə AzərTAc, SİA, APA və AZADİNFÖRM informasiya
agentliklərinin məlumatlarından istifadə olunur.

Qəzet
bazar və bazar
ertəsindən
başqa hər gün
nəşr olunur
Tiraj: 5500